

DOCUMENTE MEDIEVALE TRANSILVĂNENE DIN ARHIVELE MAGHIARE (1340-1350)

Marius Diaconescu *

Arhivele maghiare păstrează un număr foarte mare de documente referitoare la istoria voievodatului Transilvaniei. Doar în noul format al colecției de documente ardelen editate de Academia Română – *Documenta Romaniae Historica*, seria C. Transilvania – au fost cuprinse documente inedite din arhivele din Budapesta, adică doar cele dintre anii 1351-1375. Deși aici se păstrează arhivele Capitlului din Alba Iulia și ale Conventului din Cluj-Mănăstur, editorii români ai documentelor anterioare anului 1350 nu s-au interesat sau nu au avut posibilitatea să se intereseze în anii 1950, când s-a editat colecția *Documente privitoare la istoria României* (DIR), de aceste fonduri extrem de bogate.

În ultimii ani reputatul istoric maghiar din Transilvania, Zsigmond Jakó, a început în paralel o nouă colecție de documente ardelen, în care a cuprins toate actele referitoare la voievodatul Transilvaniei și la comitatele Crasna și Solnocul de Mijloc. Dacă în primul volum, cu documente din epoca arpadiană¹, a editat și textul integral latin pentru actele inedite până atunci, volumul al doilea, publicat recent², conține doar regeste în limba maghiară ale documentelor din anii 1301-1339.

Într-o încercare modestă de a completa baza documentară a istoriei voievodatului Transilvaniei, publicăm aici o parte a documentelor inedite din perioada 1340-1350, pe care le-am găsit în arhivele din Budapesta. Documentele provin din arhiva Capitlului din Alba Iulia și din cea a Conventului din Cluj-Mănăstur, care sunt păstrate în colecția de documente medievale ale Arhivei Maghiare de Stat.

Documentele publicate aici oferă informații referitoare la societatea nobiliară ardeleană. Tratatate individual, doar câteva acte oferă date care ar putea trezi interesul general al istoricului. Aici se încadrează documentele în care sunt evocate meritele donatarilor în campaniile antitătare. Dintre acestea, cel din 5 ianuarie 1346 permite datarea cu exactitate a începutului campaniilor antitătare în anul 1345³. Celelalte documente completează informațiile despre societatea medievală transilvăneană furnizate de sursele publicate în alte colecții mai vechi. Cercetătorul poate fructifica la maximum aceste documente doar în corelație cu celelalte surse, adunate în colecțiile amintite mai sus – DIR-C, DRH-C și cea lui Zsigmond Jakó.

Din cele 44 de documente publicate aici, patru au mai fost editate sub formă de regist în limba maghiară sau germană. Publicăm aici textul lor original, pentru a facilita accesul istoricilor la informația documentară. Normele după care transcriem documentele medievale sunt cele practicate pe plan internațional. Cu câteva excepții, pe care le-am considerat necesare, nu am corectat greșelile scribului și nu le-am marcat, pentru a nu încălca aparatul critic.

* Lector universitar la Facultatea de Istorie a Universității din București.

¹ Jakó – *Erdélyi okmánytár, I.*

² Jakó – *Erdélyi okmánytár, II.*

³ În 1 iunie 1345 regele își anunța intenția de a pleca în Transilvania: *DIR-C*, veac XIV, vol. IV, nr. 313, p. 243. Foarte probabil că regele a participat la această campanie împotriva tătarilor, deoarece, conform actului pe care îl publicăm aici, i-a promis printr-o scrisoare deschisă beneficiarului acestui document o danie.

Bibliografie:

- AO* *Anjou-kori oklevéltár (Documenta res Hungaricas tempore regum Andegavensium illustrantia)*, V (1318-1320), XI (1327), XXIV (1340), Budapest-Szeged, 1998-2001.
- Anjou* *Anjoukori okmánytár*, IV-V, Budapest, 1884-1887.
- DIR-C* *Documente privind istoria României. Veacul XIV. C. Transilvania. Vol. III* (1331-1340); *IV* (1341-1350), Editura Academiei Republicii Populare Române, 1954-1955.
- DRH-C* *Documenta Romaniae Historica*, seria C, Transilvania. Vol. X (1351-1355), XI (1356-1360), București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1977-1981.
- Hurmuzaki* E. Hurmuzaki – N. Densușianu, *Documente privitoare la istoria românilor*, vol. II/2, București, 1890.
- Jakó – Erdélyi okmánytár, I* *Erdélyi okmánytár. Oklevelek, levelek és más írásos emlékek Erdély történetéhez. I.* 1023-1300. Bevezető tanulmánnyal és jegyzetekkel regesztákban közlésezi Jakó Zsigmond, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1997.
- Jakó – Erdélyi okmánytár, II* *Erdélyi okmánytár. Oklevelek, levelek és más írásos emlékek Erdély történetéhez. II.* 1301-1339, Regesztákban jegyzetekkel közlésezi Jakó Zsigmond, Magyar Országos Levéltár, Budapest, 2004
- Ortvay* *Ortvay Tivadar, Oklevelek Temesvármegye és Temesvár város történetéhez, I*, 1183-1430, Pozsony, 1896.
- Szabó* K. Szabó, *Az Erdélyi Múzeum eredeti okleveleinek kivonatai*, Budapest, 1889.
- Ub* *Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen von Franz Zimmermann, Carl Werner und Georg Müller, II.*, 1342-1390, Hermannstadt, 1897.

Lista abrevierilor și semnelor utilizate:

- *** Text lipsă din cauza deteriorării originalului (rupturi, pete, ștersături etc.).
- [] Text completat de editor după context sau după copii moderne în cazul lipsurilor determinate de deteriorarea documentului.
- { } Text care a fost scris din greșeală și nu este necesar.
- <> Text care nu a fost scris de scribul documentului din greșeală sau din obișnuință, care este necesar pentru înțelegerea frazei sau pentru acord.
- Bis* Ultimul cuvânt este repetat.
- DL* Arhiva Maghiară de Stat (Magyar Országos Levéltár), Colecția de documente medievale – Diplomataria.
- Reg** Regest.
- Suprascris* Ultimul cuvânt este suprascris / ultimele cuvinte (în acest caz se indică primul și ultimul cuvânt) sunt suprascrise.
- Tăiat* Urmează un text tăiat.

1.

1340 septembrie 15

Capitulul Transilvaniei atestă că Dominic, fiul lui Nicolae, nobil de Iara, a protestat împotriva lui Egidiu, fiul lui Benedict de Iara, care, câștigând prin proces partea de moșie din Benk a lui Andrei, fiul lui Bank, nobil de Iara, vrea să o vândă magistrului Toma, fiul lui Dionisie de Monor, spre paguba sa, care are drept de vecinătate asupra acestei moșii. Dominic i-a interzis lui Egidiu să vândă, iar magistrului Toma și oricui altcuiva să cumpere acea parte de moșie.

Original scris pe pergament, cu urme ale sigiliului de închidere: DL 30635.

Reg: AO, XXIV, nr. 546, p. 248.

Nos capitulum ecclesie Transsiluane damus pro memoria quod Dominicus filius Nicolai nobilis de Iara ad nostram accedens personaliter presenciam per modum protestacionis proposuit quod, cum Andreas filius Banch nobilis de eadem Iara per Egidium filium Benedicti similiter de eadem Iara in iudicio fuisset vexatus et convictus, nunc idem Egidius filius Benedicti porcionem antedicti Andree in possessione Benk ipsum contingentem propter hoc ordine iudiciario agravasset agravatamque et per manus iudicis sibi assignatam et statutam magistro Thome filio Dyonisii de Monoros vendere vellet et alienare in ipsius preiudicium non modicum et gravamen cum eadem possessio iure commetaneo fuerit et in eventum, in quem debeat ab ipso Andrea alienari ad eum potius, quam ad alium pertineat redimenda et eciam paratus sit ad redimendum.

Quare idem Dominicus protestando prohibuit ipsum Egidium a perpetuacione et eciam a vendicione dicte porcionis in dicta possessione Benk sibi modo premissa assignate et eundem magistrum Thomam filium Dyonisii ac quoslibet alios ab emcione et occupacione, eciam protestans et dicens quod, si aliud in communi agi contingat, hoc sibi obesse et preiudicare non possit, quando totum ius suum indebitum statum possit et valeat reducere modo et ordine, quibus foret opportunum.

Datum in octavis Nativitatis beate Marie anno Domini M^o CCC^o XL°.

Pe spate în partea superioară pe mijloc de aceeași mână: Pro Dominico filio Nicolai nobili de Iara super possessione Benk prohibitoria.

2.

1340 septembrie 15

*Conventul mănăstirii din Dealul Orăzii atestă că în octavele sărbătorii Nașterii Sfintei Fecioare din anul 1340 magistrul Mihail, notar al bisericii din Pécs, a venit personal și a protestat în numele său și al surorilor sale Lucia, Cristina, Ștef[ania] și ***be împotriva magistrului Ștefan, zis Păgânul, care a ocupat moșiile Vișoara, Triteni și Tordalaka și partea de moșie din Valea Largă aflate în părțile Transilvaniei. Atunci când el a fost plecat la studii, iar surorile lui nu au putut administra bine moșiile în lipsa lui, acele moșii au fost ocupate de ruda sa, comitele Nicolae, fiul lui Petru, de Luncani și de fiii săi, Iacob și Nicolae, care au promis că i le vor restitui lui și surorilor sale datorită dreptului lor de moștenire, dar, cu voia lui Dumnezeu, comitele Nicolae și fiii săi au decedat. Magistrul Mihail i-a interzis magistrului Ștefan, zis Păgânul, și oricui altcuiva să ocupe, să dețină și să perceapă foloasele moșiilor respective.*

Original scris pe hârtie pătată de umezeală și ruptă la îndoituri, cu un fragment lipsă în partea dreaptă superioară, cu urme ale sigiliului de închidere: DL 30108. Pe spate în marginea stângă este scris transversal de o altă mână din secolul al XV-lea: Egerbegy, Tordalaka cum Tetreh.

Reg.: AO, XXIV, nr. 547, p. 248-249.

Nos conventus monasterii Waradyensis damus pro memoria, [quod in anno] Domini M^o CCC^o quadragesimo in octavis festi Nativitatis Virginis gloriose¹ magister Mychael *** et notarius ecclesie Quinqueecclesiensis sua et nobilium dominarum videlicet Lucye, Cristiane, Step***be vocatarum, suarum scilicet sororum, in personis ad nostram accedendo presenciam

¹ 15 septembrie 1340.

nobis dixit [protestand]o quod, quia ipse pro acquirendis et augmentandis suis¹ scienciis ad partes se recepisset alienas [preta]cte sue sorores suas possessiones videlicet Egerbeg, Tetreh et Tordalaka vocat[as] ac porcionem possessionariam in possessione Cheked habitam in partibus Transiluanis existentes bono modo in sui absentia regere nequivissent, ob hoc quondam comes Nicolaus filius Petri de Gerend suus proximus, item Iacobus et Nicolaus filii eiusdem easdem pro se ipsis occupassent, quasquidem possessiones et porcionem possessionariam licet ipse comes Nicolaus et sui filii supradicti ipsis prout ipsarum iura hereditaria post modum² restituere promisissent et resignare, tamen quia Deo sic volente ipse comes Nicolaus et sui filii medio tempore ipsorum sepulcra renovassent, ideo nunc dictas possessiones ipsorum Egerbege, Tetreh et Tordalaka vocatas ac porcionem possessionariam in dicta possessione Cheked habitam magister Stephanus dictus Pagan pro se occupasset in ipsorum preiudicium non modicum et iacturam.

Unde ipse magister Mychael tam pro se quam pro predictis suis sororibus ipsum magistrum Stephanum et quoslibet alios ab huiusmodi possessionum et possessionarie porcionis occupatione et detencione, usuum et utilitatum eorundem percensione per modum protestacionis prohybuit contradicendo et contradixit prohybendo coram nobis.

Datum anno et die prenotato.

Pe spate central de aceeași mână: Pro magistro Mychaeli et nobilibus dominabus intrascriptis contra magistrum Stephanum dictum Pagan protestatoria et prohybitoria.

3.

1341 ianuarie 29 – Cluj

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului Transilvaniei să își trimită omul de mărturie în Sânnicoară în comitatul Dăbâca, în prezența căruia omul vicevoievodului – Nicolae de Mociu sau Gal, fiul lui Bot – să hotărâncească moșia respectivă și să îl pună pe magistrul Ștefan, zis Păgânul, în stăpânirea unui sfert din ea, care i-a fost vândut de Laurențiu, fiul lui Abel, și de Ștefan și Nicolae, fiii săi. Dacă nu vor exista împotrivitori să emită un privilegiu pentru magistrul Ștefan.

A Original scris pe pergament, găurit, pătat și șters din cauza umezelii, greu lizibil, cu urme ale sigiliului de închidere: DL 29425/1.

A1 Copie legalizată de capitlul Transilvaniei în 6 august 1786. DL 29425/2.

Discretis viris et honestis capitulo ecclesie Transsiluane amicis suis reverendis Petrus viceuayuoda Transsiluanus amiciciam paratam cum honore!

Noveritis quod, cum Laurencius filius Abel, Stephanus et Nicolaus filii eiusdem quandam possessionem eorum hereditariam in possessione Aronzenthmyklosa in comitatu de Doboka existenti habitam videlicet quartam partem ipsius possessionis nobili viro magistro Stephano dicto Pagan vendicionis tytulo coram nobis tradiderunt perpetuo possidendam, igitur amiciciam vestre discrecionis diligenter petimus per presentes quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, coram quo Nicolaus de Moch vel Gaal filius Boch altero absente homo noster ad faciem predictae possessionis Aronzenthmyklosa accedendo eandem <convocatis> vicinis et commetaneis eiusdem ac presentibus reambulet per veras

¹ *Suprascris.*

² *Suprascris post modum.*

metas et antiquas et ubi necesse fuerit circa antiquas novas erigendo¹ et eiusdem quartam partem statuat magistro Stephano perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum.

Contradictores autem, si qui fuerint, contra eundem ad nostram citet presenciam ad terminum competentem².

Si expediens fuerit, diem et locum citacionis, nomina citatorum et terminum nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Culusmonostra feria secunda proxima ante festum Purificacionis beate Virginis anno Domini M^o CCC^{mo} XXXX^{mo} primo.

Pe ultimul rând în continuarea textului scrisorii, de aceeași mână este adăugat: Contradiccione autem non apparente privilegium vestrum super hoc emanari facientes eidem magistro Stephano velitis assignare.

Pe spate central este scris de aceeași mână: Discretis et honestis viris capitulo ecclesie Transsiluane amicis suis honorandis.

4.

1341 martie 21 – Cluj

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, atestă că Ioan și Emeric, fiii lui Toma, fiul lui Micula, și Ștefan, fiul lui Nicolae, fiul aceluiași Micula, i-au chemat în instanță pe Paul și Dumitru, fiii lui Dumitru, pe Andrei și Nicolae, fiii aceluiași Nicolae, pe Nicolae și pe Ilie, fiii lui Gheorghe, și pe Deseu, fiul aceluiași Toma, pentru împărțirea moșiilor lor. Pricina s-a judecat înaintea vicevoievodului și, cu permisiunea lui, părțile s-au împăcat și au făcut o împărțire, în urma căreia lui Paul și Dumitru, fiii lui Dumitru, le-au revenit ca să le stăpânească pe veci următoarele părți de moșie: în satul Văleni, de la o oarecare groapă din apropierea grădinii lui Laurențiu, fiul lui Csenke, direct către piață de-a lungul satului, piața rămânând în comun, un rând de sesii din partea de sud până la curtea lui Petru, fiul lui Andrei, fără a o include și pe aceasta, astfel încât iobagii să poată să locuiască pe drumul ce vine de la moară spre acea parte sudică; în moșia Sfăraș o anumită parte a pieței cu sesii, situată în fața curții lui Mihail, fiul lui Peturke, către pământul Kistelek și din partea Almașului, piața rămânând în comun; în moșia Tămașa deasupra casei lui Petru, zis de Baci, și de la ea începând către moșia Cuzăplac până la capăt, sărind piața la un alt rând de sesii, unde este o sesie la sfârșit; în moșia Topa Mică o casă a omului numit Avram, aflată lângă casa lui Andrei, cu a treia parte a grădinii lucrate în mijlocul acelu sat și locuri de sesie situate lângă râu către partea răsăriteană împreună cu curtea lui Paul secuiul aflată în vecinătatea curții lui Petru cel Mare; în moșia Mihăiești partea din capăt situată către satul Topa Mică în partea nordică până la casa lui Martin cel Mic și împreună cu ea sesiile pustii pentru așezarea iobagilor de la Muntele Bisericii, după cum acel munte indică direct către grădinile sesiilor pomenite; în moșia Vataháza mergând prin sat sub un drum mare de partea râului Șard alte sesii pustii de la un semn de piatră până la un copac îndepărtat către moșia Sânpaul; în același mod în moșia sau satul Bóc sesiile care se află deasupra casei sau curții lui Paul, zis Ciungul, pe râu în partea apuseană și către râul Nadăș. Au adăugat că vor fi solidari în apărarea fiecăruia în partea sa de moșie, iar bisericile, morile, pământurile arabile, pășunile, fânețele, pădurile și toate folosițele ziselor moșii rămân în comun.

Original scris pe pergament, cu urme ale sigiliului aplicat pe spate: DL 30640.

¹ *Suprascris et ubi ... erigendo.*

² *Tăiat ipsius reambulacionis et statucionis seriem vel.*

Nos Petrus viceuoyuoda Transsiluanus memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis quod, cum Iohannes et Emericus filii Thome filii Mykala et Stephanus filius Nicolai filii eiusdem Mykala Paulum et Demetrium filios Demetrii, Andream et Nicolaum filios eiusdem Nicolai, Nicolaum et Elyam filios Georgii et Deseu filium eiusdem Thome fratres ipsorum in facto divisionis possessionum eorundem ad nostram presenciam in causam legitime attraxissent et ipsa causa coram nobis diucius extitisset ventilata, tandem partes predictae personaliter coram nobis comparendo propter bonum pacis et mutue fraternitatis unionem talem inter se in universis possessionibus ipsorum videlicet in sessionibus possessionariis ex nostra iudiciaria permissione pacificantes divisionem perpetuam unanimiter fecisse retulerunt et fecerunt coram nobis quod: in villa Walko a quadam fovea circa ortum Laurencii filii Chenke existenti infra directe ad plateam per longitudinem ipsius ville procedentem et ipsa platea in communi remanente ordo sessionis ipsius ville meridionalis usque ad domum seu curiam Petri filii Andree et absque eadem ita, quo per viam, que descendit de molendino a parte eiusdem meridiei, iobagiones locandi habeant facultatem.

In possessione autem Fornas nominata quedam pars platee sessionalis in opposito curie Michaelis filii Peturke versus terram Kysteluk vocatam et a parte Almas adiacens, platea autem in communi remanente.

In possessione vero Tamasfolwa vocata super domum Petri dicti de Bach et cum eodem incipiendo versus villam Kuzepalak usque ad finem et in fine saliendo plateam ad alium ordinem sessionum ibi una sessio similiter finalis.

Item in possessione Tupa nuncupata quedam curia hominis Abraham nominati iuxta domum Andree existens cum tertia parte cuiusdam orti in medio ipsius ville preparati et cum fundo Pauli Siculi in vicinitate curie Petri magni existente loca sessionalia iuxta ryvulum versus partes orientis adiacentia.

Similiter in villa Zenmihalteluke nuncupata finalis pars versus villam Tupa adiacens a parte septemtrionis usque ad domum Martini parvi et cum eadem sessiones vero vacue pro locacionibus iobagionum a quodam monte ecclesie Eghazbercy vocato, prout idem berch conspicit seu demonstrat directe ad ortos sessionum iamdictarum.

Et in possessione Vatahaza vocata infra magnam viam per ipsam villam procedentem a parte ryvuli Saardpataka vocati et alie vacue sessiones a quodam signo lapideo usque ad quandam arborem pari remocius versus villam Zenpal procreatam; in eodem eiam modo in possessione seu villa Buch nominata super domum seu curiam Pauli dicti Chunka per ryvulum a parte occidentis et versus fluvium Nadas sessiones existentes cessissent et devenissent in porciones Pauli et Demetri filiorum Demetri perpetuo et irrevocabiliter possidendas et habendas, adiacentes insuper, quod quicumque eorum absque factis propriis in sua porcione per quempiam molestaretur communiter tenerentur expedire laboribus et expensis, ecclesiis autem, molendinis, terris arabilibus, pratis, fenetis, silvis ac omnibus utilitatibus dictarum possessionum communi usui remanentibus.

Datum in Cluswar in octavis medii XL^c anno Domini M^o CCC^{mo} XXXX^{mo} primo.

5.

1341 mai 10 – Szeghalom

Carol Robert, regele Ungariei, la cererea lui Pető diacul, fiul lui Mihail de Nima, făcută în numele său și a lui Toma și Ladizlau, frații săi, și a lui Nicolae, fiul lui Grigore, vărul său, transcrie într-o scrisoare deschisă și confirmă o scrisoare a lui Toma, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

A *Transumpt* în scrisoarea conventului din Cluj-Mănăştur din 6 septembrie 1343 (vezi mai jos nr. 11): **DL 27829/1**.

A1 *Transumpt* în scrisoarea conventului din Cluj-Mănăştur din 6 septembrie 1343, păstrată în copie legalizată de conventul din Cluj-Mănăştur în 4 august 1839: **DL 27829/2**.

Nos Karolus Dei gracia rex Hungarie memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis quod Peteu litteratus filius Michaelis de Neema suo, Thome et Ladislai fratrum suorum, item Nicolai fili Gregorii fratris sui patruelis vice et nomine ad nostram accedendo presenciam exhibuit nobis litteras patentes magistri [vi]ri Thome woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk dilecti et fidelis proximi nostri tenoris infrascripti nostram humiliter flagitans excellenciam ut easdem saltem patentes confirmare dignaremur.

Quarum tenor talis est: *urmează scrisoarea lui Toma, voievodul Transilvaniei, din 14 mai 1339 [publicată în regest în limba maghiară în Jakó, Erdélyi okmánytár, II, nr. 1034, p. 372], care conține o altă scrisoare a aceluiași Toma, voievodul Transilvaniei, din 4 noiembrie 1321 [publicată în regest în limba maghiară în Jakó, Erdélyi okmánytár, II, nr. 410, p. 163].*

Nos itaque iustis petitionibus eidem Peteu litterati favorabiliter exauditis predictas litteras patentes prefati domini Thome woyuode, prout eedem littere in*** legitime sunt emanate, eidem Peteu et fratribus suis duximus confirmandas.

Datum in Zugholm in octavis festi Inventionis Sancte Crucis anno Domini M^o CCC^{mo} XL^{mo} primo.

6.

1341 iunie 9

Capitulul Transilvaniei atestă că Nicolae, fiul lui Us, nobil de Frata, înfățișându-se pentru el și pentru fiii săi Toma, prezent și el, și Ioan și Benedict, absenți, pe de o parte, iar Turda, fiul lui Iacob, nobil de Iara, înfățișându-se pentru el și pentru Ștefan, Andrei și Gheorghe, frații săi de mamă și fiii lui Nicolae, nobili de aceeași Iara, pentru ei și pentru Mihail, fiul lui Petru, și Emeric, fiul lui Dionisie, verii lor, pe de altă parte; Nicolae, fiul lui Us, a spus că, deși tatăl său Us a dat jumătate din moșia sa Iacobenii din comitatul Turda zișilor Iacob, Nicolae, Petru și Dionisie, părinții zișilor Turda, Iacob, Mihail și Emeric, pentru sfertul fetei cuvenit mamei lor, pentru care făcuseră și privilegiu, el ratifică acea donație pentru ca zișii Turda cu frații săi, Iacob, Mihail și Emeric să stăpânească pe veci acea jumătate de moșie, obligându-se să-i păstreze cu propriile cheltuieli și să-i apere de orice cotropire.

Transumpt în scrisoarea capitlului Transilvaniei din 28 februarie 1397, care este transcrisă într-o scrisoare a lui Ioan de Dăbâca, vicevoievodul Transilvaniei, din 16 martie 1408: **DL 30109**.

Capitulum ecclesie Transsiluanie omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in salutis largitore!

Lapsus primi hominis labilem posteris memoriam dereliquit et ideo cautele studio est inventum, ut geste rei series scripturarum et cirographorum patrocinio fulciatur ne simul cum labili memoria res gesta in mentis exilium deducatur.

Proinde ad universorum noticiam tam presencium quam futurorum harum serie volumus pervenire quod Nicolaus filius Vs nobilis de Fratha pro se et Thoma filio suo

personaliter astante necnon Iohanne et Benedicto similiter filiis suis absentibus ab una parte, item Thorda filius Iacobi nobilis de Iara pro se et Stephano, Andrea ac Georgio fratribus suis uterinis necnon filii Nicolai nobiles de eadem Iara similiter pro se et Michaele filio Petri ac Emerico filio Dyonisi filiis patruorum suorum parte ab altera coram nobis constituti per eundem Nicolaum filium Vs propositum extitit oraculo vive vocis et relatum quod quamvis predictus Vs pater suus dimidietatem cuiusdam possessionis sue Zenth Iacaptelke nuncupate in comitatu de Torda existentis dictis Iacobo, Nicolao, Petro et Dyonisio patribus dictorum Torda, Iacobi, Michaelis et Emerici pro quarta filiali domine matris ipsorum dederit, tradiderit et contulerit et super eo privilegia atque munimenta obtinuissent et fecissent emanari, tamen ad maiorem certitudinem et cautelam et ut dominium dicte dimidietatis possessionis idem Torda cum fratribus suis necnon Iacobus, Michael et Emericus antedicti magnum pacifice habere possunt et quiete eandem collacionem et donacionem dicte dimidietatis possessionis Zenth Iacaptelke ratificaret et ratam haberet et coram nobis ratificavit eandemque dimidietatem, prout Vs pater suus contulit ita idem Nicolaus filius suus dedit, tradidit et contulit cum utilitatibus et pertinenciis ac sub eisdem metis et terminis, sub quibus per Vs patrem suum tradita fuit et collata, eisdem Torda et fratribus suis necnon Iacobo filio Nicolai, Emerico filio Dyonisi, Michaeli filio Petri proximis suis et per ipsos eorum heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo possidendam, tenendam pariter et habendam, obligans eciam se idem Nicolaus filius Vs nomine, quo supra, quod quodocumque et quotiescunque antedicti proximi sui Torda videlicet et fratres sui, Iacobus, Michael et Emericus vel ipsorum heredes racione dicte dimidietatis successu temporum per quempiam molestarentur quominus pacificam possessionem dicte dimidietatis possint habere ab omni infestacione et impugnacione propriis expediret laboribus et expensis et in pacifica possessione dimidietatis sepedicte conservaret.

In cuius rei testimonium perpetuamque firmitatem ad instanciam et petitionem parcium predictarum presentes litteras nostras privilegiales concessimus pendentis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum Sabbato proximo post festum Corporis Christi anno Domini M^{mo} CCC^{mo} quadragesimo primo Dominico preposito, Santo cantore, Thoma custode, Adriano archydiacono de Kyzdy decano ecclesie nostre existentibus.

7.

1341 octombrie 11

Capitulul Transilvaniei atestă că fratele Iacob, prepozitul mănăstirii din Cluj-Mănăştur, a protestat în numele conventului împotriva lui Grigore, zis de Pécs, oficialul lui Toma, voievodul Transilvaniei, în Almaş, care a ocupat unele părți de moșie și o pădure care aparțin de moșiile conventului, numite Aghireșu, Băgara și Leghia din comitatul Cluj, pe care zisul Grigore le populează și le alipește la Almaş, deși Toma, voievodul Transilvaniei i-a poruncit de mai multe ori să le restituie, însă Grigore a ignorat poruncile, spre paguba conventului. Fratele Iacob îi interzice lui Grigore să ocupe pădurea și părțile de moșie și să strângă foleasele lor.

Original scris pe hârtie pătată de umezeală cu urme ale sigiliului de închidere: DL 28901. Pe spate central în partea superioară este scris de o altă mână din secolul al XV-lea: Littere prohibitorie possessionis Iegenye contra officialem de Almas.

Nos capitulum ecclesie Transsiluane damus pro memoria quod religiosus vir frater Iacobus prepositus monasterii de Clusmunustura vice et nomine eiusdem conventus coram nobis constitutus dixit et proposuit atque protestatus extitit oraculo¹ vive vocis quod Gregorius dictus de Pechy officialis domini Thome voyuode Transsiluani de Almas quasdam particulas terrarum² necnon unam silvam ad possessiones et villas eiusdem conventus Egres, Bagarteluk et Iegene vocatas in comitatu de Clus situatas pertinentes contra Deum et iusticiam ac sine ipsorum voluntate occupasset et detineret occupatas et quasqu[idem] particulas terrarum nunc idem Gregorius populasset populatasque ad predictam Almas aplicasset in preiudicium eiusdem conv[entus] et licet magnificus vir Thomas voyuoda Transsiluanus ipsas particulas terrarum restituere et reddere per litteras et per ***um eidem Gregorio pluries mandasset, tamen idem Gregorius surda aure premissa pertransisset in preiudicium eiusdem conventus non modicum et gravamen.

Quare idem frater Iacobus nomine quo supra protestando prohibuit eundem Gregorium ab occupatione dictarum³ silve⁴ et particularum terre et fructuum ac utilitatum earundem⁵ percepcione coram nobis protestans et dicens quod, si in premissis vel premissorum aliquibus per predictum Gregorium contrarium agi contingat, hoc ipsi conventui obesse et preiudicari non debeat, quin suo loco et tempore predictam silvam et particulas terrarum repetere et retrahere et totum dampnum ac interesse prosequi possint et valeant modo, ordine ac forma, quibus fuerit oportunum.

Datum feria quinta proxima ante festum beati Galli confessoris anno Domini M^o C^oC^oC^o XL^{mo} primo.

Pe spate central este scris de aceeași mână: Pro conventu Beate Virginis de Clusmunustura contra Gregorium dictum de Pechi protestacionalis et prohibicionalis.

8.

1342 mai 30 – Someșeni

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului Transilvaniei să își trimită omul de mărturie în moșia Vânători, în prezența căruia omul vicevoievodului – Petru sau Nicolae de Tureni – să îl pună pe Iacob, fiul lui Gybylin, în stăpânirea unei jumătăți a acelei moșii, fără să țină seama de împotrivirea lui Ioan, fiul lui Ermen, și a lui Ioan, fiul lui Nicolae, fiul aceluiși Ermen.

Original scris pe hârtie pătată de umezeală, ruptă și cu un fragment lipsă la îndoitură în partea dreaptă, cu urme ale sigiliului de închidere. DL 28063. Pe spate central este scris de o altă mână din secolul al XV-lea: Heesfalwa. În marginea stângă este scris transversal de o mână din secolul al XVII-lea: Desfalva Jacobi Bibilini.

Discretis viris et honestis capitulo ecclesie Transsiluane amicis suis reverendis Petrus vicewoyuoda Transsiluanus amiciciam paratam!

Amiciciam vestram presentibus requirimus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Petrus de Twr vel Nicolaus de eadem⁶ altero absente homo noster accedendo ad faciem terre Heesfalua vocate et dimidietatem

¹ Tăiat oraculo.

² Tăiat ad p.

³ Tăiat et.

⁴ Tăiat predictae.

⁵ Corectat peste eiusdem.

⁶ Tăiat homo.

eiusdem terre cum hominibus et quibusvis utilitatibus ac iurisdictionibus eiusdem Iacobo filio Gybylini statuat perpetuo possidendam.

Si autem Iohannes filius Ermen aut Iohanne[s] filius Nicolai filii eiusdem Ermen ipsi Iacobo filio Gybylini alicuius contradiccionis obstaculo ob[stante] niterentur contra quorumlibet ipsorum prohibicionem dimidietatem ipsius possessionis sew terre Heesfalua *** – ut premissum est – preallegato Iacobo idem homo noster coram vestro testimonio statuat perpetuo [possidenda]m.

Et facta statucione seriem tocius facti in vestris litteris inserendo prout plenius in nostris [litteris] privilegialibus videbitis contineri et sicut ab hominibus nostro et vestro edocti fueritis eidem Iacobo perpetuetis.

Datum in villa Zamosfalua in festo Corporis Christi anno Domini M^{mo} CCC^o XL^{mo} secundo.

Pe spate central de aceeași mână: Discretis viris et honestis capitulo ecclesie Transsiluane amicis suis reverendis.

9.

1343 martie 12 – Buda

Ludovic, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să își trimită un om de mărturie, în prezența căruia omul regelui – Nicolae sau Laurențiu de Nadășu sau Chue de Suceag – să hotărnicască moșia Nădășelu din comitatul Cluj față de moșiile Orad și Bóc pentru fratele Ioan, abatele din Cluj-Mănăstur.

Transumpt în scrisoarea capitlului din Oradea din 1 mai 1343 (vezi mai jos nr. 10): DL 28726.

Lodouicus Dei gracia rex Hungarie fidelibus suis capitulo ecclesie Varadiensis salutem et graciam!

Dicit nobis religiosus vir frater Iohannes abbas de Clusmonustra quod possessio ecclesie sue Nadas vocata in comitatu de Clus habita iuxta fluvium Nadas adiacens a parte terrarum seu possessionum Orad et Boch reambulacione et novarum metarum ereccione plurimum indigeret.

Quare fidelitati vestre firmiter precipimus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Nicolaus vel Laurencius de Nadas superiori aut Chue de Zuchak aliis absentibus homo noster ad faciem prefate possessionis Nadas vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime inibi convocatis et presentibus accedendo eandem a parte predictarum possessionum seu terrarum Orad et Boch vocatarum reambulet per veras suas metas et antiquas novas secus veteres – ubi necesse fuerit – erigendo reambulatumque et ab aliorum possessionariis iuribus separatam et distinctam relinquat eandem possessionem Nadas predicto domino Iohanni abbati et suo monasterio perpetuo possidendam eo iure, quo ad ipsos dinoscitur pertinere, si non fuerit contradictum.

Contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem contra annotatum dominum Iohannem abbatem in nostram presenciam ad terminum competentem racionem contradiccionis eorum reddituros.

Et tandem ipsius possessionarie reambulacionis seriem cum cursibus metarum nominibusque citatorum – si qui fuerint – et termino assignato nobis fideliter rescribatis.

Datum Bude in festo beati Gregorii pape anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} tercio.

Capitulul din Oradea raportează lui Ludovic, regele Ungariei, că, în urma mandatului din 12 martie 1343, l-a trimis la moșia Nădășelu pe Ladislau, magistrul altarului Sf. Cruce, ca om de mărturie, împreună cu Nicolae de Nadășu, omul regelui. Aceștia au fost în 16 aprilie la moșia Nădășelu, unde, în prezența vecinilor și a megieșilor, au hotărnicit moșia Nădășelu a abatelui (din Cluj) de moșiile Orad și Bóc. La început, în vecinătatea moșiei Orad, în apropiere de râul Nadăș, au lăsat drept semn de hotar o movilă, pe care au găurit-o, care se află pe vârful unui deal rotund. De aici, mergând mai departe către miazăzi, sărind peste o vale care se află sub acel munte, a fost ridicat un semn de hotar în mijlocul unor pământuri arabile, care separă acele moșii Nădășelu și Orad. Mergând de aici către muntele Sapahegh se ajunge la un râul numit Bóc, unde zisa moșie Nădășelu a abatelui se învecinează cu moșia Bóc. Aici, sărind peste râul Bóc și urcând pe un drum, care merge la Nădășelu de la Bóc, la zisul deal Sapahegh, unde se văd două semne de hotar din pământ distruse, au lăsat dealul respectiv ca semn de hotar. De aici, mergând către marginea sudică, pe drumul care duce de la același Bóc la moșia Baciuc trecând peste Bochberke, urcând pe un munte împădurit mai înalt, aproape rotund, unde au văzut două semne de hotar distruse, care despărțeau moșiile Nădășelu și Bóc, unde au lăsat muntele ca semn de hotar. Apoi tot prin partea de miazăzi în același Bochberke, trecând peste un drum și urcând pe același Bochberke și înaintând o bună bucată de drum, ajungând la un deal mai înalt numit Ingoberekborcheorra, unde susnumitul Bochberke, adică cele două dealuri se unesc, au văzut cu ochii lor pe tăpșanul din vârful lui Ingoberekberche două semne vechi, care separau moșia Nădășelu de Bóc, aflând că vor fi distruse și refăcute din nou de Ioan, Deseu și Emeric, fiii lui Toma, fiul lui Micula de aceeași Bóc și de alți frați ai lor de Văleni, pe care aceiași fii ai lui Toma și frații lor de Văleni fiind de față și spunând că le vor distruge ei au dat asigurări că le vor reface. Din voința părților amintite au lăsat în interiorul hotarului moșiei Nădășelu pentru abate un puț cu apă fierbinte și un lac aflat la poalele lui Ingoberekberche. Întorcându-se de la Ingoberekberche la Berch spre aceeași parte sudică înaintând o bună bucată de drum, găsind două semne vechi de hotar în apropierea unui drum care duce de la aceeași Bóc spre Cluj le-au refăcut, dintre care unul separă dinspre partea de răsărit moșiile aceluiși abate numite Nădășelu și Saság, iar altul dinspre apus moșiile Bóc și Suceag și aici se termină hotarele moșiei Nădășelu.

Original scris pe pergament fără urme de sigiliu¹: DL 28726. Pe spate în marginea stângă este scris transversal de o altă mână din secolele XV-XVI: Predium Nadas metalis originale pro possessione Baach. Mai jos de o altă mână din secolul al XV-lea: Super Baach.

Excellentissimo principi domino Lodouico Dei gracia inclito regi Hungarie domino ipsorum metuendo capitulum ecclesie Waradiensis oraciones in Domino debitas et devotas cum perpetua fidelitate!

Litteras vestre celsitudinis nobis directas recepimus in hec verba: *urmează scrisoarea regelui Ludovic din 12 martie 1343 (vezi mai sus nr. 9).*

¹ Am avut la dispoziție doar o copie pe microfilm și este posibil ca să nu fie vizibile urmele sigiliului. În descrierea documentului în anul 1427 se menționează existența unui sigiliu aplicat pe spate. Totodată, documentul ar fi fost confirmat în anul următor de regele Ludovic. Vezi Jakó Zsigmond, A kolozsmonostori konvent jegyzőkönyvei, I, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990, p. 185.

Nos igitur mandatis vestre celsitudinis obedire cupientes – ute¹ tenemur – una cum predicto Nicolao de Nadas antedicta homine vestre regie sublimitatis nostrum hominem videlicet Ladislaum magistrum altaris Sancte Crucis socium et concanonicum nostrum pro testimonio fide dignum ad premissa exequenda transmisimus. Demum iidem exinde ad nos reversi nobis concorditer retulerunt quod ipsi feria quarta proxima post festum Passce Domini proxime preteritum² ad faciem prefate possessionis Nadas vocate vicinis et commetaneis suis universis inibi legitime convocatis et presentibus accedendo eandem possessionem ipsius domini abbatis Nadas vocatam ac terras seu possessiones predictas Orad et Boch nominatas per huiusmodi signa metalia et novarum metarum erecciones tali modo ab invicem separassent.

Nam primo et principaliter in vicinitate dicte terre Orad prope fluvium Nadas in uno monte rotundo, in cuius summitate esset unum halum, ubi ipsi eundem monticulum Holum vocatum perforando pro meta dimisissent. Deinde progrediendo versus partem meridionalem saliendo vallem sub predicto monte existentem in medio quarundam terrarum arabilium unam metam cursualem distingentem inter easdem possessionem Nadas et terram Orad erexissent. Inde versus montem Sapahegh vocatum paululum procedendo perveniet unum rivulum Bochpata vocatum, ubi predicta possessio Nadas ipsius domini abbatis convicinaretur cum prefata terra Boch.

Hinc saliendo ipsum rivulum Bochpataka et quandam viam ad dictam possessionem Nadas de dicta terra Boch transeuntem ascendendo ad prefatum montem Sapahegh vocatum, ubi duas metas terreas destructas reperiendo eundem montem Sapahegh pro meta dimisissent. De hinc versus eandem plagam meridionalem progrediendo unam viam, que ducit de eadem Boch ad possessionem Baach saliendo per Bochberke ascendendo ad montem altiorem silvolum quasi rotundum, ubi duas metas terreas inter easdem possessionem Nadas et terram Boch separantes destructas reperiendo vidissent fide oculata, ubi ipsi eundem montem pro meta dimisissent. Ad huc per eandem plagam meridionalem in eodem Bochberche saliendo unam viam et in eodem Bochberch lapidoso ascendendo et ab bonum spacium progrediendo ad altiorem Berch pervenientes, qui dicitur Ingoberekborcheorra, ubi iam dictus Bochberche videlicet ipsi duo Berch in simul coniunguntur, in planicie autem verticis ipsius Ingoberekberche duas metas antiquas, que ipsis possessioni Nadas et terre Boch separarent per Iohannem, Deseu et Emericum filios Thome filii Mykola de eadem Boch et alios fratres eorundem de Walkou de novo fore destructas et apportatas reperientes vidissent fide oculata, quas iidem filii Thome et fratres sui de Walko inibi personaliter astantes per eosdem fore destructas affirmando renovare assumsissent. Quendam autem puteum efferventem et lacum sub eodem Ingoberekberche consequenter exeuntem pro certiori rei veritate dictarum metarum de dictarum parcium voluntate intra metas dicte possessionis Nadas pro ipso domino abbate inclusive relinquissent. De ipso autem {or} Ingoberekbercheorra in eodem Berch gyrando magis reflectendo ad eandem plagam meridionalem ad bonum spacium tendendo circa unam viam, que ducit de eadem terra Boch versus civitatem Cluswar duas³ antiquas metas magnas invenientes renovassent, quorum una a plaga orientali possessionibus eiusdem abbatis predicta Nadas et Sasagh vocatis, alia vero ex plaga occidentali dicte terre Boch et Zuchak nominatis separarent et ibi terminantur mete possessionis Nadas prenotate.

Facta autem premissa reambulacione et novarum metarum ereccione ipsi eandem possessionem Nadas sub dicta signa metalia presentibus predictis universis vicinis et

¹ *Astfel în original.*

² *16 aprilie 1343.*

³ *Bis.*

commetaneis suis ac consensum et assensum prebentibus¹ ac nemine contradictore aparente prelibato domino abbati eo iure, quo ad dictum suum monasteryum dinoscitur pertinere, relinquissent perpetuo possidendam.

Datum in festo beatorum Philipi et Iacobi apostolorum anno prenotato.

11.

1343 septembrie 6

Conventul din Cluj-Mănăştur transcrie, la cererea magistrului Pető de Nima, privilegiul capitlului Transilvaniei din 1298 despre vânzarea unei părți de moșie numită Beke și o scrisoare a regelui Carol Robert din 1341, care confirmă o scrisoare a lui Toma, fostul voievod al Transilvaniei.

A Original scris pe pergament pătat de umezeală, cu urme ale sigiliului aplicat pe spate: DL 27829/1.

A1 Copie legalizată de conventul din Cluj-Mănăştur în 4 august 1839: DL 27829/2.

Nos conventus monasterii Beate Virginis de Culusmonustra memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis quod magister Petheu de Neema ad nostram personaliter accedens presenciam exhibuit nobis quoddam privilegium ca[pituli] ecclesie Transsiluanie super facto vendicionis cuiusdam particule terre Beeke vocate confectum et quasdam litteras serenissimi principis domini Karoli Dei gracia olym illustris regis Hungarie felicis [memorie] quasdam litteras Thome quondam woyuode Transsiluani confirmantes petens nos cum instancia quod {quot} ipse ipsum privilegium cum dictis litteris regalibus propter viarum discrimina, aquarum impedimenta et hospiciorum incendia secum deferre non auderet, tenorem earundem nostris litteris patentibus inseri et nostro faceremus sigillo consignari.

Cuius quidem privilegii primo tenor talis est: *urmează scrisoarea capitlului Transilvaniei din 13 octombrie 1298 [publicată în Jakó, Erdélyi okmánytár, I, nr. 573, p. 323.].*

Demum tenor litterarum regalium predictarum talis est: *urmează scrisoarea regelui Carol Robert din 10 mai 1341 (vezi mai sus nr. 5).*

Unde nos ad instantes peticion[es pre]dicti magistri Peteu predicti privilegii et dictarum litterarum regalium tenores de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus [et] sigillo nostro consignari.

Datum Sabbato proximo ante festum Nativitatis Virginis gloriose a[nno Dom]ini M^o CCC^{mo} XL^{mo} tercio.

12.

1343 decembrie 13

Capitulul Transilvaniei atestă că Kalach, fiul lui Olivier, i-a restituit magistrului Ștefan zis Păgânul, reprezentat de Gal, fiul lui Bot, moșia Călacea din comitatul Dăbâca, pe care Kalach o recăpătase pe cale legală prin mijlocirea oamenilor lui Ladizlau, vicevoievodul Transilvaniei, și al conventului din Cluj-Mănăştur de la Ștefan, fiul lui Lorand, Ioan, fiul lui Matei și Emeric, zis Császár, dar apoi aceștia au afirmat că acea moșie le-a fost dată în schimbul unei alte moșii a lor numită Ewrholm de către acel magistru Ștefan, pe care l-au

¹ Lectură probabilă.

adus drept chezaș. I-a înapoiat acestuia moșia și a renunțat la toate procesele, cu condiția ca, în cazul în care Kalach va putea să recupereze alte moșii, care țin de zisa moșie Călacea, magistrul Ștefan îl va despăgubi pentru această moșie.

Original scris pe pergament pătat de umezeală, cu o gaură în partea inferioară și cu urme ale sigiliului aplicat pe spate. DL 27271. Pe spate central în marginea superioară este scris de o altă mână de epocă: de Doboka. Mai jos de o altă mână: Kalacha et Kewhalom. În partea inferioară de o altă mână: Kalacha. Expeditoria per mox concambii. În partea dreaptă central este scris de o altă mână de epocă. Concambium Kalacha.

Nos capitulum ecclesie Transsiluane tenore presencium significamus, quibus expedit, universis quod Kalach filio Olyueri ab una et Gallo filio Both vice et nomine nobilis viri magistri Stephani dicti Pagan domini sui parte ab altera coram nobis constitutis idem Kalach filius Olyueri dixit et confessus extitit quod, cum ipse quandam possessionem Kalacha vocatam in comitatu de Doboka adiacentem nomine sui iuris mediantibus hominibus nobilis viri Ladislai viceuoyuode Transsiluani et conventus monasteri de Clus apud Stephanum filium Lorandi, Iohannem filium Mathei et Emericum dictum Chazar legitime recaptivasset et demum ipsi Stephanus, Iohannes et Emericus eandem possessionem Kalacha in concambium seu permutacionem alterius possessionis eorum Ewrholm vocate per ipsum magistrum Stephanum dictum Pagan traditam ipsis fuisse et esse dixissent et allegassent et ad hoc eundem magistrum Stephanum tamquam evictorem produxissent et statuissent, nunc ipse prefatam possessionem Kalacha eidem magistro Stephano dicto Pagan remississet et relaxasset et coram nobis idem Kalach filius Olyueri dictam possessionem Kalacha vocatam ipsi magistro Stephano dicto Pagan remisit, relaxavit et resignavit et omni liti et accioni super ipsa possessione Kalacha renunciavit tali condicione interposita quod, si ipse Kalach processu temporum residuas seu alias possessiones ad dictam possessionem Kalacha spectantes et pertinentes rehabere et ad se retrahere et recolligere possit, tunc predictus magister Stephanus dictus Pagan secundum Deum et propriam conscienciam de ipsa possessione Kalacha eidem Kalach satisfaceret. Que autem et qualiter satisfaccio de dicta possessione Kalacha per ipsum magistrum Stephanum inpretidi¹ debeat idem Kalach proprie consciencie ipsius magistri Stephani commisit coram nobis.

Prout hec omnia tam ipse Kalach quam idem Gallus filius Both verbo et nomine seped[icti m]agistri Stephani domini sui confessi fuerunt coram nobis viva voce.

Datum in octavis beati Nicolai confessoris anno Domini M^o CCC^{mo} XL^{mo} tercio.

13.

1343 decembrie 16 – Sântimbru

Ladizlau, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului Transilvaniei să își trimită omul de mărturie, în prezența căruia unul dintre oamenii vicevoievodului – Petru, fiul lui Iacob, sau Bartal de Dileu – să cerceteze plângerea înaintată de Petru și Nicolae, fiii lui Nicolae, de Apold împotriva lui Ioan și Nicolae, fiii lui Nicolae, fiul lui Wych, și Ștefan, fiul lui Ștefan, fiul aceluiași Wych, care, deși între ei era un proces pentru moșia Albești, i-au trimis cu forța pe oficialii lor la zisa moșie și de cinci zile o păzesc, ceea ce ei nu au făcut, nici nu și-au trimis oficialul.

¹ Corect impertiri.

A Original scris pe pergament pătat din cauza umezelii și parțial greu lizibil, cu urme ale sigiliului de închidere: DL 29134/1.

A1 Copie autenticată de capitulul din Alba Iulia în 29 martie 1786: DL 29134/2.

Reg.: Ub, II, nr. 595, p. 15 (incomplet); DIR-C, IV, nr. 199, p. 166 (după Ub).

Viris discretis et honestis dominis et amicis suis reverendis honorabili capitulo ecclesie Transsilvanie Ladislaus vicevoyuoda Transsilvanus amicicium paratam et se totum cum honore!

Dicunt nobis Petrus et Nicolaus filii Nicolai de¹ Apold quod Iohannes et Nicolaus filii Nicolai filii Wych ac Stephanus filius Stephani filii eiusdem Wych super ipsos protestati eo modo extitissent, ut ipsi lite inter ipsos precedente super possessione Feyrhyghaz officiales eorum potencialiter ad dictam possessionem Feyrhighaz transmisissent et quinque diebus² in eadem observassent, quod ipsi nondum fecissent, nec officialem ipsorum transmisissent.

Super quo amicicium³ vestram petimus presentibus diligenter quatenus ad proficienda<m> rey veritatem vestrum mittatis hominem vice versa pro testimonio fide dignum, quo presente Petrus filius Iacobi vel Bartalyus de Dalya altero absente⁴ homo noster accedat⁵ ad universos vicinos et commetaneos de premissis sciant et inquirant omnimodam veritatem⁶, si premissa⁷ facta predictorum Petri et Nicolai sint necne.

Et qualitercunque per hominem vestrum et nostrum uberius de premissis veritas constiterit nobis in vestris litteris vestra gracia amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico feria tertia proxima post octavas⁸ festi⁹ beati Nicolai confessoris anno Domini M^o CCC^{mo} XL° tercio.

Pe spate central în partea superioară: Honorabili capitulo ecclesie Transsilvanie amicis suis reverendis.

14.

1344 iulie 15 – în părțile Transilvaniei, în tabăra de lângă Biertan

Ludovic, regele Ungariei, la cererea magistrului Benedict, lector al capitulului din Arad, făcută în numele său, al magistrului Petru – prepozitul aceluiași capitlu – și în cel al capitulului, confirmă scrisoarea deschisă, întărită cu sigiliul mijlociu pierdut apoi în Țara Românească, acordată de regele Carol Robert în 19 martie 1329 capitulului din Arad, prin care iobagii și supușii bisericii Fericitul Martin din Arad din părțile Transilvaniei au fost scoși de sub jurisdicția voievozilor și a celorlalți oficiali din Transilvania. Relația magistrului Orban.

Original scris pe pergament, cu urme ale sigiliului mare aplicat pe spate: DL 29667. Pe spate în marginea inferioară central: R(elaci)o magistri Orban.

Nos Lodouicus Dei gracia rex Hungarie memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis quod magister Benedictus lector ecclesie Orodensis

¹ Tăiat p.

² Urmează tăiat un cuvânt indescifrabil, fiind acoperit cu mai multe linii de tăiere.

³ Tăiat p.

⁴ Corectat peste absentibus.

⁵ Corectat din accedant.

⁶ Tăiat Et qu.

⁷ Tăiat factarum.

⁸ Suprascris.

⁹ Corectat din festum.

suo, item discreti viri magistri Petri prepositi ac capituli eiusdem ecclesie Orodensis vice et nomine ad nostram accedens presenciam exhibuit nobis quasdam litteras patentes excellentissimi principis domini Karoli quondam regis Hungarie patris nostri karissimi felicitis memorie mediocri suo sigillo in partibus Transalpinis casualiter deperdito consignatas tenoris infrascripti petens nostram humiliter excellenciam, ut easdem presentibus transcribendo dignemur confirmare.

Quarum tenor talis est: *urmează scrisoarea regelui Carol din 19 martie 1329, dată în Visegrád, prin care iobagii și supușii bisericii Fericitul Martin din Arad, care se află în părțile Transilvaniei, sunt scoși de sub jurisdicția voievozilor și a celorlalți oficiali din Transilvania [publicată în regest în limba maghiară în Jakó Zsigmond, Erdélyi okmánytár, II, nr. 637, p. 236].*

Nos itaque petitionibus prefati magistri Benedicti lectoris inclinati prefatas litteras paternas presentibus insertas acceptando appositione sigilli nostri patenter duximus confirmandas.

Datum in partibus Transilvanis in descensu nostro prope locum Beretholm vocatum feria quinta proxima post festum beate Margarete virginis et martyris anno Domini millesimo CCC^o XL^{mo} quarto.

15.

1344 august 8 – Sântimbru

Ștefan, voievodul Transilvaniei, în urma cererii magistrului Mihail, fiul lui Andrei, cere capitlului Transilvaniei să trimită un om de mărturie, în prezența căruia omul voievodului – Ladizlau, fiul lui Mihalț, de Mihalț, sau Ioan, fiul lui Matiuș, de Șpălnaca – să reia pentru zisul magistru Mihai partea acestuia din moșia Uioara de Jos și să o hotărânicească după vechile hotare, să o separe de moșiile și părțile de moșie ale altora și să o dea în stăpânire pomenitului magistru, dacă nu vor fi împotriviți. Eventualii împotriviți să fie chemați în fața voievodului la următoarea congregație a nobililor din părțile Transilvaniei, pe care, cu voia lui Dumnezeu, o va putea convoca. Deoarece sigiliul voievodal nu a fost încă sculptat, a trimis prezenta scrisoare întărită cu sigiliul pe care l-a utilizat pe vremea în care era în slujba de mare vistier al regelui.

A *Transumpt în raportul capitlului către voievod din 18 august 1344 (vezi mai jos nr. 16): DL 30642/1.*

A1 *Transumpt în raportul capitlului către voievod din 18 august 1344, păstrat în copie autenticată din 10 decembrie 1810: DL 30642/2.*

B *Transumpt în scrisoarea de mărturie a capitlului din 18 august 1344 (vezi mai jos nr. 17): DL 30643.*

Amicis suis honorandis capitulo ecclesie Albensis Transsiluane Stephanus woyuoda Transsiluanus et comes de Zolnuk amicitiam paratam debito cum honore!

Dicit nobis magister Mychael filius Andree quod sua porcio possessionaria in possessione Chungwa in comitatu Albensi existenti habita ipsum quoquomodo in eadem contingens recaptivacione, reambulacione, metarum ereccione et ab aliorum possessionibus ac possessionariis porcionibus distincione et separacione necnon sibi statucione plurimum indigeret.

Super quo vestre discrecionis amicitiam presentibus petimus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Ladizlaus filius Myhalch de Myhalchfolua vel Iohannes filius Mathyus de Ispanlaka altero absente homo noster accedat

ad faciem dicte possessionis Chungua¹ et porcionem possessionariam ipsius magistri Mychaelis² in eadem habitam quoquomodo ipsum in eadem contingentem videlicet quam suam fore dixerit et ostenderit convocatis vicinis et commetaneis eiusdem universis³ nomine ipsius magistri Mychaelis recaptivando per veteres suas metas et antiquas ipsam reambulet reambulataque et a vicinariis possessionibus et porcionibus possessionariis aliorum separet et distingat statuatque eidem⁴ magistro Mychaeli eo iure, quo ad ipsum pertinere dinoscitur perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum.

Contradictores vero, si qui fuerint, contra eundem magistrum Mychaelem⁵ ad nostram citet presenciam diem congregacionis nostre generalis universitatis nobilium partis Transsiluane, quam cicius quo poterimus Domino favente sumus celebraturi eisdem pro termino assignando racionem contradiccionis ipsorum reddituros in nostra presenciam speciali.

Et post hec seriem omnium premissorum cum cursibus metarum ac nominibus citatorum, si qui fuerint, nobis amicabilem rescribatis.

Presentes vero, quia sigillum woyuodatus nondum sculptum habemus, sub sigillo, quo tempore thawarnicatus domini nostri regis utebamur, vestre amicitie duximus destinandas.

Datum in villa Scenthemreh⁶ die Dominico proximo ante festum beati Laurentii martyris anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} quarto.

16.

1344 august 18

Capitulul Transilvaniei îi scrie lui Ștefan, voievodul Transilvaniei, că, în urma cererii acestuia, l-a trimis ca om de mărturie pe Emeric, rectorul bisericii din Aiud, împreună cu omul voievodului, Ioan, fiul lui Matei. Aceștia au fost în 14 august la moșia Uioara de Jos și, în prezența vecinilor, omul voievodului, sub mărturia omului capitlului, a reluat două părți de moșie pentru magistrul Mihail clericul și le-a dat lui în stăpânire, fără nici o împotrivire din partea nimănui. Cele două părți de moșie, situate în partea dinspre munte, sunt separate de a treia parte printr-un drum, care vine din partea satului Uioara de Sus în Uioara de Jos și în mijlocul pieței se întoarce și o ia către vest, spre satul Cisteiu de Mureș.

A Original scris pe pergament pătat de umezeală și parțial greu lizibil, cu urme ale sigiliului de închidere: **DL 30642/1**. Pe spate în partea stângă superioară de o mână din secolul al XVI-lea este scris: Divisionalis possessionis Chungwa. De o altă mână din secolul al XVI-lea: cum reambulatione metarum facta. Anno 1344.

A1 Copie autentificată de capitlul Transilvaniei în 10 decembrie 1810: **DL 30642/2**.

Magnifico viro Stephano woyuode Transsiluano et comiti de Zolnuk amico eorum reverendo capitulum ecclesie Transsiluane amicitie debitam simul cum honore!

Litteras vestre magnificencie per magistrum Mychaelem clericum filium Andree nobis presentatas noveritis nos recepisse in hec verba: *urmează scrisoarea lui Ștefan, voievodul Transilvaniei, din 8 august 1344 (vezi mai sus nr. 15)*.

Unde nos petitionibus vestre magnificencie iustis et legitimis acquiescentes una cum predicto Iohanne filio Mathey homine vestro hominem nostrum videlicet dominum Emericum

¹ **B** Chungwa.

² **B** Michaelis.

³ **B** universis eiusdem.

⁴ **A** lipsește.

⁵ **B** Michaelem.

⁶ **B** Scenthemregh.

rectorem ecclesie de Enyd maiori virum ydoneum vice nostra pro testimonio ad premissa exequenda duximus transmittendum.

Qui quidem homines vester et noster demum ad nos reversi retulerunt et dixerunt nobis concorditer per nos requisiti, quod {in} ipsi in crastino festi Assumpcionis beate Virginis proxime preteriti¹ pariter accessissent ad faciem predicte possessionis Chungwa vocate² et ibi convocatis universis vicinis et commetaneis eiusdem possessionis Chungwa et ipsis presentibus predictus Iohannes homo vester sub testimonio hominis nostri supradicti duas partes seu porciones ipsius possessionis Chungwa a parte montium habitas, quas predictus magister Mychael suas esse dixisset et ostendisset, videlicet ipsas duas partes³ prout a tercia parte eiusdem possessionis Chungwa quadam via, que descendit a parte ville Wyuar versus eandem villam Chungwa ac in medio platee eiusdem ville Chungwa ad partem occidentalem reflectendo et in eadem platea versus villam Chezthwey tendendo ad partes orientalem et meridionalem separat et distingit nomine eiusdem magistri Mychaelis recaptivando et facta recaptivacione easdem duas partes ipsius possessionis Chungwa cum omnibus utilitatibus suis ad easdem pertinentibus et pertinere consuetis ipsi magistro Mychaeli statuisset et assignasset eo iure, quo ad ipsum pertinere dinoscitur perpetuo possidendas, tenendas et habendas nullo penitus contradictore existente, ymo omnibus vicinis et commetaneis eiusdem possessionis Chungwa ibidem – ut premittitur – presentibus et huic recaptivacioni et statucioni consentientibus et ipsas duas partes possessionis Chungwa sepedicte ipsius magistri Mychaelis et predecessorum suorum esse et fuisse ac ad eosdem pertinuisse et pertinere debere consona voce affimantibus et narrantibus, prout hec omnia premissa et singula premissorum tam idem Iohannes homo vester quam ipse Emericus plebanus homo noster retulerunt et dixerunt viva voce coram nobis.

Datum feria quarta proxima post predictum festum Assumpcionis beate Virginis anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} quarto.

Pe spate în partea superioară pe mijloc: Magnifico viro Stephano woyuode Transsiluano et comiti de Zolnuk amico eorum honorando.

17.

1344 august 18

Capitulul Transilvaniei atestă că, la cererea lui Ștefan, voievodul Transilvaniei, l-a trimis ca om de mărturie pe Emeric, rectorul bisericii din Aiud, împreună cu omul voievodului, Ioan, fiul lui Matiuș. Aceștia au fost în 14 august la moșia Uioara de Jos și, în prezența vecinilor, omul voievodului, sub mărturia omului capitlului, a reluat două părți de moșie pentru magistrul Mihail clericul, și le-a dat lui în stăpânire, fără nici o împotrivire din partea nimănui. Cele două părți de moșie, situate în partea dinspre munte, au fost separate de a treia parte printr-un drum, care vine din partea satului Uioara de Sus în Uioara de Jos și în mijlocul pieței se întoarce și o ia către vest, spre satul Cisteiu de Mureș. Deoarece printr-o altă scrisoare închisă i-a raportat voievodului Ștefan despre toate acestea, i-a eliberat prezenta scrisoare magistrului Mihail, la cererea acestuia.

Original scris pe pergament pătat parțial de umezeală, cu urme ale sigiliului aplicat pe spate: DL 30643. Pe verso în colțul superior stâng este scris de o altă mână de epocă: Chungwa in Albensi.

¹ 14 august 1344.

² Suprascris ad... vocate.

³ Suprascris ipsas... partes.

Nos capitulum ecclesie Transsiluane significamus tenore presencium, quibus expedit universis, quod cum nos litteras magnifici viri Stephani woyuode Transsiluani et comitis de Zolnuk per magistrum Mychaelem clericum filium Andree nobis exhibitas recepissemus in hec verba: *urmează scrisoarea lui Ștefan, voievodul Transilvaniei, din 8 august 1344 (vezi mai sus nr. 15).*

Nos petitionibus eiusdem Stephani woyuode iustis et legitimis acquiescentes una cum predicto Iohanne filio Mathyus homine suo hominem nostrum videlicet dominum Emericum rectorem ecclesie de Enyd maiori virum ydoneum vice nostra pro testimonio ad premissa exequenda duximus transmittendum.

Qui quidem homines suos et noster demum ad nos reversi retulerunt et dixerunt nobis concorditer per nos requisiti, quod {in} ipsi in crastino festi Assumpcionis beate Virginis proxime preteriti¹ pariter accessissent ad faciem predictae possessionis Chungwa vocatae et ibi convocatis universis vicinis et commetaneis eiusdem possessionis Chungwa et ipsis presentibus predictus Iohannes homo ipsius Stephani woyuode sub testimonio hominis nostri supradicti duas partes seu porciones ipsius possessionis Chungwa a parte montium habitas, quas predictus magister Mychael suas esse dixisset et ostendisset, videlicet ipsas duas partes a tercia parte eiusdem possessionis Chungwa quadam via, que descendit a parte ville Wyuar versus eandem villam Chungwa ac in medio platee eiusdem ville Chungwa ad partem occidentalem reflectendo et in eadem platea versus villam Chezthwey tendendo ad partes orientalem et meridionalem separat et distingit nomine eiusdem magistri Mychaelis recaptivando et facta recaptivacione easdem duas partes ipsius possessionis Chungwa cum omnibus utilitatibus suis ad easdem pertinentibus et pertinere consuetis ipsi magistro Mychaeli statuisset et assignasset eo iure, quo ad ipsum pertinere dinoscitur perpetuo possidendas, tenendas et habendas nullo penitus contradictore existente, ymo omnibus vicinis et commetaneis eiusdem possessionis Chungwa ibidem – ut premittitur – presentibus et huic recaptivacioni et statucioni consentientibus et ipsas duas partes possessionis Chungwa sepedicte ipsius magistri Mychaelis et predecessorum suorum esse et fuisse ac ad eosdem pertinuisse et pertinere debere consona voce affimantibus et narrantibus, prout hec omnia premissa et singula premissorum tam idem Iohannes homo ipsius Stephani woyuode quam ipse Emericus rector ecclesie de Enyd supradicte homo noster retulerunt et dixerunt viva voce coram nobis.

Et licet omnia premissa in aliis litteris nostris clausis videlicet ipsi Stephano woyuode rescripseremus, tamen ad maiorem etiam presentes ipsi magistro Mychaeli ad instanciam eiusdem duximus concedendas.

Datum feria quarta proxima post predictum festum Assumpcionis beate Virginis anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} quarto.

18.

1344 noiembrie 19

Capitulul Transilvaniei atestă că nobilii Iacob, fiul lui Andrei, de Noșlac și Paul, fiul lui Ladizlau, de Dileu, în numele lor și al văduvei lui Mihail, fiul lui Elek, soacra lor, și pentru Kathus, soția zisului Iacob, și Elisabeta, soția zisului Paul, fiicele aceluiași Mihail, fiul lui Elek, au declarat că i-au iertat pe toți supușii cetății Cetatea de Baltă, reprezentăți prin Kunch din satul Feisa și Nicolae, fiul lui Detrek, de Boian, pentru uciderea lui Mihail cel Mare, fiul zisului Mihail, fiul lui Elek, deoarece aceștia au achitat gloaba pentru omucidere

¹ 14 august 1344.

mamei văduve și surorilor celui ucis și s-au angajat să îi apere pe locuitorii cetății de orice pretenții ale altor rude ale lui Mihail cel Mare.

Original scris pe hârtie, cu urme ale sigiliului aplicat pe spate: DL 29674.

Nos capitulum ecclesie Transsilvanie tenore presencium significamus, quibus expedit, universis quod Iacobo filio Andree de Naglak et Paulo filio Ladizlai de Dellew nobilibus pro se et pro domina relicta Mychaelis fili Eleek socrus ipsorum ac pro dominabus Kathus uxore ipsius Iacobi et Elyzabeth consorte Pauli antedicti filiabus scilicet eiusdem Mychaelis fili Eleek ab una et Kunch de villa Fayz ac Nicolao filio Detrici de Bayun pro universis populis ad castrum Kukullewuar pertinentibus parte ab altera coram nobis constitutis iidem Iacobus filius Andree et Paulus filius Ladizlai dixerunt et proposuerunt quod licet Mychael magnus filius predicti Mychaelis filii Eleek per predictos populos ad castrum Kukullewuar antedictum pertinentes casualiter fuerit et sit interfectus, tamen nunc ipsi populi ad castrum Kukullewuar pertinentes de morte seu interfeccione ipsius Mychaelis magni ac de mulcta seu emenda mortis eisdem prefate domine relicte Mychaelis fili Eleek matri sue ac dominabus Kathus et Elyzabeth sororibus suis satisfacissent ad plenum.

Et ideo ipsa domina relicta Mychaelis fili Eleek ac prefate domine Kathus et Elyzabeth filie eiusdem predictos populos ad castrum Kukullewuar pertinentes toto et omnino super morte et interfeccione ipsius Mychaelis magni redderent, ymo restituissent expeditos et coram nobis supradicti Iacobus filius Andree et Paulus filius Ladizlai nomine suo et nomine ipsius domine relicte Mychaelis fili Eleek socrus ipsorum ac predictarum dominarum Kathus et Elyzabeth uxorum ipsorum sepredictos populos ad castrum Kukullewuar pertinentes super morte et interfeccione prelibati Mychaelis magni reddiderunt et remiserunt expeditos et modis omnibus absolutos et insuper ipsi Iacobus filius Andree et Paulus filius Ladizlai suo et predictarum dominarum socrus et uxorum suarum nomine se obligantes sepredictos populos ad castrum Kukullewuar pertinentes ab omnibus aliis consanguineis et proximis ipsius Mychaelis magni racione mortis eiusdem molestare vel in ius evocare volentibus per omnia expedituros.

Datum in festo beate Elyzabeth anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} quarto.

19.

1345 martie 16 – Sântimbru

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului Transilvaniei să își trimită omul de mărturie la toate moșiile care au fost ale lui Ștefan, fiul lui Laurențiu, în prezența căruia omul vicevoievodului – Petru de Tureni sau Mihail zis Cseh sau Gheorghe, fratele lui Turda, și Petru zis Hâncul – avându-l pe Dumnezeu înaintea ochilor, în prezența tuturor vecinilor și megieșilor, să hotărâncească acele moșii și să îl pună pe Nicolae, fiul lui Nicolae, fiul lui Zenth, în stăpânirea unui sfert din sfertul lor, deoarece acel nobil Nicolae a câștigat sfertul fetei cuvenit mamei sale pe cale judiciară la scaunul episcopului Andrei sau al vicarului său. Deținătorii moșiilor răposatului Ștefan, fiul lui Laurențiu – Ioan și Iacob de Brașov – au fost afurisiți și au fost puși sub interdict bisericesc, de care nu s-au sinchisit, dar au fost convocați prin intermediul scrisorii episcopului în fața voievodului Transilvaniei în congregația generală. Deoarece nobilii participanți la congregație au constatat că Zenth, tatăl lui Nicolae, a fost om fără moșie, voievodul a hotărât satisfacerea acelui sfert, dar s-au împotrivit Ioan și Iacob la punerea în stăpânire. Împotrivitorii au fost citați înaintea vicevoievodului în 8 ianuarie 1345, când s-a amânat procesul până în 9 martie pentru a cerceta dacă toate sferturile fetei i se cuvin lui Nicolae sau numai partea din amintitul sfert al fetei. Atunci s-a hotărât că numai a patra parte a întregului sfert al fetei din moșiile lui

Ștefan, fiul lui Laurențiu, îi revine lui Nicolae, care îi va fi dată ca atare, nu răscumpărată cu alte bunuri.

A *Transumpt în scrisoarea capitulului Transilvaniei din 3 mai 1345 (vezi mai jos nr. 21): DL 28577/1.*

A1 *Transumpt în scrisoarea capitulului Transilvaniei din 3 mai 1345, păstrată în copie legalizată de conventul din Cluj-Mănăștur în 14 decembrie 1783: DL 28577/2.*

[Viris] discretis et honestis dominis [et amicis suis] reverendis honorabili capitulo ecclesie Transsiluane Petrus vicewoyuoda Transsiluanus amiciciam paratam et *** [cum honore]!

Noveritis quod, cum nobilis Nicolaus filius Zenth in presencia venerabilis patris domini Andree episcopi Transsiluani prelati nostri aut eius vicarii ordine iudiciario quartam partem filialem domine matris eiusdem in possessionibus condam Stephani filii Laurencii *** ipsum iure naturali attingentem acquisivisset et super Iohannem et Iacobum de Brassow detentores ipsarum possessionum evicisset, per quam iidem Iohannes et Iacobus [in sentenciis excomunicacionis eciam interdicti fuissent] *** sentencias excomunicacionis et interdicti minime curassent, nunc autem per litteras dicti domini episcopi prelati nostri per Nicolaum filium Nicolai filii predicti Zenth ad presenciam magnifici viri Stephani woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk domini nostri in sua congregacione generali evenissent ut idem dominus noster wayuoda predicto Nicolao filio Nicolai super dicta quarta parte filiali secundum seculare iudicium regni consuetudinem satisfacere deberet. Et quia dictus Zenth pater iamdicti Nicolai per universos nobiles regni partis Transsiluanie homo impossessionatus repertus extitisset, obhoc vestre discrecionis amicicie idem dominus noster woyuoda per litteras suas vos amicabiliter petivisset ut ad satisfaciendam dicte quarte partis una cum homine suo hominem vestrum pro testimonio transmitters debuissetis, quiquidem homines vester et dicti domini nostri woyuode ad vos reversi dixissent ut prefati Iohannes et Iacobus – prout in litteris vestris vidimus contineri – a statuacione dicte quarte partis prohibuissent, quos ad octavas diei Strenuarum proxime preteritas¹ ad nostram presenciam idem Nicolaus filius Nicolai citasset. Tandem ipsis octavis advenientibus partibus coram nobis personaliter comparentibus de parcium voluntate ipsam causam ad inquirendum et interrogandum utrum omnes quarte filiales ipsi Nicolao statui debeant vel sola sua portio de dicta quarta filiali necne ad octavas diei medii XL^{me}² prorogassemus. Ipso termino occurrente una cum universis nobilibus regni partis Transsiluanie in tribunali nobiscum tunc sedentibus decernendo decrevimus quod sola sua portio possessionaria scilicet quarta pars totalis quarte partis predicto Nicolao filio Zenth et per eum suis heredibus de dictis possessionibus universis³ Stephani filii Laurencii deveniens et proveniens cum possessione non cum rebus redimenda devenire debeat atque recipere.

Quare amiciciam vestram petimus per presentes quatenus ad statuendam et satisfaciendam dictam quartam partem universalem totalis possessionis Stephani filii Laurencii per predictos Iohannem et Iacobum tenendas videlicet quartam partem eiusdem quarte partis ad vigesimum secundum diem festi Pasce Domini proxime venturi⁴ vestrum mittatis hominem vice vestra⁵ pro testimonio fide dignum, quo presente Petrus de Thyur vel Michael dictus

¹ 8 ianuarie 1345.

² 9 martie 1345.

³ Tăiat convocatis.

⁴ 17 aprilie 1345.

⁵ Suprascris vice vestra.

Cheh aut Georgius frater Thorde et Petrus dictus Henke aliis absentibus homo noster accedat ad faciem universarum possessionum dicti Stephani filii Laurencii convocatis vicinis et commetaneis universis et presentibus Deum pre oculis habendo et inveniando reambulando dictam quartam partem dicte quarte partis predictarum universarum possessionum sepedicti Stephani filii Laurencii contradiccionibus dictorum Iohannis et Iacobi de Brassow non obstantibus statuat et relinquat [predicto] Nicolao filio Nicolai filii Zenth et per eum suis successoribus iure perpetuo possidendam, tenendam et habendam, si per aliquem alterum non fuerit contradictum.

Contradictores vero, si qui apparuerint, contra eundem [Nicolauum in nostram] citet presenciam ad terminum competentem.

Et post hec seriem tocius facti statucionis et reambulacionis vel – si necesse fuerit – nomina citatorum ac locum et terminum assignatum nobis in [vestris litteris] amicabiliter rescribatis ad octavas festi beati Georgii martyris¹.

Datum in Sancto Emerico in quindenis diei medii XLme anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} quinto.

20.

1345 aprilie 28 – Sântimbru

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăştur ca să își trimită omul de mărturie la moșiile Călacea și Bandukteleke din comitatul Dăbâca, în prezența căruia omul vicevoievodului – Barlabas de Bârlea sau Petru, fiul lui Paul, de Inokháza – să le hotărnicască în prezența vecinilor și megieșilor și să le de-a lui Ioan, fratele lui Kalach, din neamul Szil, care susține că sunt moșiile lui de moștenire.

Transumpt în scrisoarea de răspuns a conventului din Cluj-Mănăştur din 8 mai 1345 (vezi mai jos nr. 22). DL 27270.

Conventui de Clusmonostra amicis suis honorandis Petrus vicewoyuoda Transsiluanus amicitiam paratam cum honore!

Dicit nobis Iohannes frater Kalach de genere Zil quod possessiones Kalach et Bandkudtelke vocatas in comitatu de Doboka existentes essent sue possessiones hereditarie, quas ordine iuris vellet rehabere.

Super quo amicitiam vestram rogamus² per presentes quatenus ad reambulandas et statuendas prefatas possessiones vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Barlabas de Onuk vel Petrus filius Pauli de Ynokhaza altero absente homo noster accedat ad facies predictarum possessionum et easdem convocatis vicinis et commetaneis universis ac presentibus per veteres et antiquas metas reambulet reambulatasque statuat et relinquat predicto Iohanne perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum.

Contradictores, si qui apparuerint, contra eundem ad nostram legitime citet presenciam ad terminum competentem.

Sciat ydem vester sub testimonio hominis nostri verum prefate possessiones ipsius Iohannis hereditarie sint necne.

Et post hec seriem tocius reambulacionis ac statucionis vel – si necesse fuerit – nomina citatorum, locum et terminum assignatum nobis amicabiliter rescribatis.

¹ 1 mai 1345.

² Astfel în original.

Datum in Sancto Emerico feria quinta proxima post festum beati Georgii martyris anno Domini M^o CCC^{mo} XL^{mo} quinto.

21.

1345 mai 3

Capitulul Transilvaniei îi scrie lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că, în urma cererii din scrisoarea sa din 16 martie 1345, l-a trimis pe Ioan, preot din Valea Largă, ca om de mărturie, împreună cu Petru zis Hâncul, omul vicevoievodului, ca să execute cererea sa. Aceștia au fost în 27 aprilie la toate moșiile răposatului Ștefan, fiul lui Laurențiu, care acum erau ale lui Ioan și Iacob de Brașov, și în prezența vecinilor au evaluat moșiile sau satele Dragu, Jimbor, Așchileu, Ugrușiu, Miluani, Chiochiș și jumătate din Apatiu din comitatul Dăbâca, Aiton și Zimbor din comitatul Cluj, precum și Var și Bocșa din comitatul Solnocul exterior. Deoarece acea jumătate din Apatiu cu moara și cu pescăria reprezentau un sfert din sfertul tuturor acestor moșii, Petru zis Hâncul, omul vicevoievodului, sub mărturia omului capitlului, l-a pus pe Nicolae, fiul lui Nicolae, fiul lui Synth, în stăpânirea acestei jumătăți de moșie cu moara și cu pescăria, ca parte a bunicii sale, care a fost sora lui Ștefan, fiul lui Laurențiu și, conform înputernicirii din scrisoarea vicevoievodului, nu a ținut cont de împotrivirea lui Ioan și Iacob, care au susținut că doar jumătate din acea jumătate de moșie era suficient pentru acel sfert al sfertului tuturor moșiilor.

A Original scris pe pergament refolosit (palimpsest), foarte pătat și șters, parțial ilizibil, cu urmele a două sigilii pe spate¹: DL 28577/1.

A1 Copie legalizată de conventul din Cluj-Mănăștur în 14 decembrie 1783: DL 28577/2.

Nobili viro et honesto Petro vicewoyuode Transsiluano amico eorum capitulum ecclesie Transsiluane amicitiam debitam cum honore!

Litteras [vestre nobilitatis noveritis nos recepisse in hec verba]: *urmează scrisoarea lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 16 martie 1345.*

Unde [nos iustis et legitimis petitionibus dominacionis] vestre inclinati una cum predicto Petro dicto Henke homine vestro hominem nostrum videlicet Iohannem sacerdotem de Chekud vice nostra [pro testimonio] duximus ad premissa exequenda [transmittendum. Qui] homines [noster et vester] demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt et dixerunt per nos requisiti quod ipsi feria quarta proxima post festum beati Georgii martyris² [ad facies] universarum possessionum condam Stephani [filii Laurencii nunc apud ipsos] Iohannem et Iacobum de Brassow habitarum pariter accessissent et convocatis vicinis et commetaneis earum universis easdem possessiones seu villas [videlicet] Drag, Sumbor, Eskuleu, [Ugroc, Mylvan] et Kekes vocatas et medietatem Apathy in comitatu de Doboka existentes, item Ahthon et aliam Sumbor in comitatu de Clus habitas necnon Evrmezev et Bakos vocatas in comitatu de Zonuk exteriori existentes cum omnibus et singulis earum utilitatibus et fructibus considerando ponderassent.

Et quia visum eis fuisset quod pro quarta parte totalis quarte earundem possessionum supradicta medietas ipsius [possessionis] Apathy simul [cum molen]dino et piscina in facie eiusdem ***, [ideo predictus] Petrus dictus Henke homo vester sub testimonio ipsius Iohannis

¹ *Urma unui sigiliu este mai mare și rotundă, fiind probabil sigiliul capitlului folosit la închiderea scrisorii, iar amprenta celui de-al doilea sigiliu, situată în imediata apropiere a celuiilalt, este mică și ovală, fiind probabil sigiliul inelar al nobilului care a îndeplinit atribuția de om al vicevoievodului.*

² 27 aprilie 1345.

sacerdotis hominis nostri ipsam medietatem possessionis Apathy *** simul cum predictis molendino et piscina in eadem habitis et omnibus aliis utilitatibus videlicet silvis, nemoribus, terris arabilibus, fenetis et aquis, quam scilicet medietatem possessionis Apathy cum molendino et piscina antedictis predicti Iohannes et Iacobus de Brassow possidebant pro quarta parte totalis quarte filialis in possessionibus prenominatis debite seu cedentis prefato Nicolao filio Nicolai fili Synth pro porcione domine ave sue sororis scilicet Stephani fili Laurencii prelibati statuissent et assignassent iure perpetuo et irrevocabiler possidendam, tenendam et habendam.

Et quamvis supradicti Iohannes et Iacobus de Brassow huic statucioni contradixissent dicendo quod sola medietas dicte medietatis ipsius possessionis Apathy pro quarta parte totalis quarte possessionum supradictorum cedere et deduci deberet, tamen quia in ipsis litteris vestris exponebatis quod non obstante contradiccione eorundem Iohannis et Iacobi de Brassow prefato Nicolao filio Nicolai de dicta quarta parte possessionum supradictarum satisfaceret, ideo idem homo vester ad contradiccionem et prohibicionem eorundem Iohannis et Iacobi prohibere et cessare nolisset, ymo dictam medietatem possessionis Apathy vocate cum predictis molendino et piscina in eadem habitis et aliis premissis utilitatibus suis pro dicta quarta parte totalis quarte filialis in possessionibus prelibatis debite eidem Nicolao filio Nicolai fili Synth – ut premittitur – perpetuo possidendam statuisset et assignasset nullo alio contradictore apparente.

Prout hec omnia premissa et singula premissorum tam idem Petrus homo vester quam ipse Iohannes sacerdos homo noster consona voce retulerunt et dixerunt coram nobis viva voce.

Datum feria tertia proxima ante festum Ascensionis Domini anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} quinto.

Pe spate central în partea superioară de aceeași mână este scris: Nobili viro et honesto Petro vicewoyuode Transsiluano amico eorum [honorando].

22.

1345 mai 8

Conventul din Cluj-Mănăstur răspunde lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că, în urma scrisorii sale din 28 aprilie 1345, al cărei conținut îl transcrie, l-a trimis pe fratele Ladislau, ca om de mărturie, împreună cu Barlabas de Bârlea, omul vicevoievodului, la moșiile sus-zise – Călacea și Bandukteleke – și au hotărnicit moșia Călacea în prezența vecinilor și megieșilor, dar când au vrut să i-o dea în stăpânire lui Ioan, s-au împotrivit Ștefan, fiul lui Lorand, și Emeric, fiul lui Andrei, atât la acea moșie cât și în Bandukteleke. Împotrivorii au fost citați la sorocul potrivit împotriva lui Ioan în fața vicevoievodului la Sântimbru.

Original scris pe hârtie pătată și ruptă, cu fragment lipsă în colțul stâng inferior. DL 27270. Pe spate central este scris de o altă mână din secolul al XV-lea: Kalacz, Bankuttelke in Dobocensi.

Nobili viro et honesto Petro vicewoyuode Transsiluano conventus monasterii Beate Virginis de Clusmonstra oraciones debitas et devotas!

Litteras vestre nobilitatis summo cum honore recepimus in hec verba: *urmează scrisoarea lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 28 aprilie 1345 (vezi mai sus nr. 20).*

Nos igitur iustis petitionibus vestris annuentes cum predicto homine vestro Barlabe de Onuk fratrem Ladislaum nostrum conventualem ad premissa duximus transmittendum. Qui demum ad nos reversi nobis retulerunt quod ipsi die Dominica proxima post Ascensionem Domini¹ accessissent ad possessiones predictas primo ad possessionem Kalach et ibi eandem reambulassent presentibus vicinis et commetaneis cumque eandem statuere voluissent Iohanni² comparuerunt Stephanus filius Lorandy, Emericus filius Andree prohibuerunt predictam statucionem tam in Kalach quam in Bankudtelke, quos die et locis prenominate citassent contra Iohannem predictum ***n***s pro termino in Sancto Emerico in vestri presencia comparendo assignassent.

Datum die et [loco] *** [preme]morato.

Pe verso central în partea superioară de aceeași mână: Nobili viro et honesto Petro vicewoyode Transsilvano pro Iohanni fratre Kalach citatoria.

23.

1345 iunie 23 – Sântimbru

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăstur să își trimită omul de mărturie, în prezența căruia omul vicevoievodului – Anton de Chidea sau Petru, zis Hruke, ori Ladislau, fiul lui Rwke – să împartă în cinci părți egale pământul disputat între Ioan, fiul lui Gavrilă, și Andrei, fiul lui Ștefan, nobili de Livada și Simion, Toma și Dumitru, fiii răposatului Martin de Deva, din care două părți să le dea în stăpânire zișilor Ioan și Andrei fără să țină seama de împotrivirea fiilor lui Martin. În congregația din 20 octombrie 1344 nobilii de Livada au arătat o scrisoare a lui Nicolae, fostul voievod al Transilvaniei, în care procesele lor cu fiii lui Martin pentru o bucată de pământ care aparține de Livada s-au încheiat prin arbitrajul unor bărbați adevărați, potrivit căruia pământul trebuia să fie împărțit în cinci părți egale, din care două părți să revină lui Ioan și lui Andrei. Au mai arătat încă o scrisoare a conventului, în care se vede că atunci când omul voievodului Nicolae a vrut, în prezența omului conventului, să împartă moșia, s-a împotrivit Simion, în numele lui Nicolae și al lui Martin, fiii săi, pentru el și pentru frații săi Toma și Dumitru. Voievodul Ștefan împreună cu nobilii părților transilvănene i-au osândit pe fiii lui Martin pentru silnicie, hotărând ca cele două părți să fie date în stăpânire lui Ioan și lui Andrei.

Transumpt în scrisoarea conventului din Cluj-Mănăstur din 21 iulie 1345 (vezi mai jos nr. 24), transumptată într-o altă scrisoare a aceluiași convent din 9 decembrie 1481: DL 28902. Originalul documentului din 1481, scris pe hârtie, este rupt în două părți și lipsesc câteva fragmente mici.

Conventui de Colosmonostra amicis suis reverendis Petrus vicewayvoda Transsilvanus amiciciam paratam cum honore!

Noveritis quod in congregacione magnifici viri Stephani waywode Transsilvani³ et comitis de Zonwk domini nostri vicesimo secundo die festi beati Michaelis archangeli nunc preterito⁴ Thorde celebrata Iohannes filius Gabrielis et Andreas filius Stephani nobiles de Dengeleg exhibuerunt nobis quasdam litteras Nicolai condam waywode Transsilvani⁵, in

¹ 8 mai 1345.

² Suprascris.

³ Ultima literă este corectată peste e.

⁴ 20 octombrie 1344.

⁵ Ultima litteră este corectată peste e.

quibus continebatur quod, cum inter eosdem Iohannem et Andream ab una, item Simonem, Thomam et Demetrium filios Martini condam de Dewa ab altera parte super quadam particula terre ad predictam possessionem Dengeleg pertinente lis et alteracio iuris ordine mota extitisset tandemque proborum virorum compositionem interveniente super eandem particulam terre littigiose partes predictae eomodo concordassent quod eandem terram homo ipsius Nicolai wayuode et testimonium vestrum ad hoc legitime deputati in quinque partes dividerent coequales, quarum videlicet quinque parcium due partes predictis Iohanni et Andree volverentur, residue vero tres partes Simoni, Thome et Demetrio remanserent.

Exhibuerunt eciam quasdam litteras vestras, in quibus vidimus contineri quod, cum homo ipsius Nicolai wayvode una cum homine vestro pro testimonio destinato ad faciem dicte terre littigiose ordine iuris accedendo eandem in quinque partes dividere et duas partes ipsarum quinque parcium Iohanni et Andree statuere voluissent possidendas, idem Simon in persona Nicolai et Martini filiorum suorum duos famulos suos proprios vocando se et dictos Thomam et Demetrium fratres suos a statucione dictarum duarum parcium prefate terre iamdictis Iohanni et Andree facienda cogisset et fecisset prohiberi.

Unde, quia predictus Simon dictas duas partes eiusdem terre littigiose ipsis Iohanni et Andree – ut assumpserat – statuere debentes non statuit, sed easdem usui proprio applicasset, auctoritate propria et ad nostram requisicionem ore proprio affirmavit, igitur predictus noster Stephanus waywoda una cum nobiles eiusdem partis Transsiluane predictum Simonem contra eosdem Iohannem et Andream in facto potencie decrevit fore convictum committendo quod easdem duas partes terre memorate predictis Iohanni et Andree legitime statui faciamus possidendas contradiccione ipsius Simonis non obstante.

Super quo amicitiam vestram petimus per presentes quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Anthonius de Kydew vel Petrus dictus Hruke aut Ladislaus filius Hwke aliis absentibus homo noster ad faciem dicte terre litigiose accedendo eandem vicinis et commetaneis convocatis Deum pre oculis habendo¹ in quinque partes dividere debeant coequales, quarum videlicet quinque parcium duas partes sepedictis Iohanni et Andree nobiles de Dengeleg certis² signis sew metis a residuis tribus partibus separando statuatur pacifice possidendas non obstante tamen contradiccione Simonis memorati, si per alios non fuerit contradictum.

Contradictores autem alii, qui fuerint, contra eosdem ad nostram citet presenciam ad terminum competentem.

Et post hec seriem ipsius divisionis ipsius terre et statucionis dictarum duarum parcium cum cursibus metarum vel – si expedit – diem et locum citacionis nomina citatorum et terminum assignatum nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico feria quinta proxima ante festum Nativitatis sancti Iohannis baptiste anno Domini millesimo XL° quadragesimo quinto.

24.

1345 iulie 21

Conventul din Cluj-Mănăştur îi scrie lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că, în urma scrisorii sale din 23 iunie 1345, l-a trimis pe fratele Ladislau, ca om de mărturie, împreună cu Ladislau, omul vicevoievodului, pentru a rezolva cererea sa. Aceştia au fost în 21 iulie la acea bucată de pământ disputată și au împărțit-o în cinci părți egale, din care două le-au dat în stăpânire lui Ioan și Andrei, separându-le de celelalte trei. Au ridicat semne

¹ Tăiat inque partes.

² Corectat din certissimis.

de hotar: primul în partea de miazăzi lângă râul Someș, de unde sub un lac numit Kazató un alt semn de hotar, apoi mergând către nord pe lângă un alt lac un alt semn, de aici traversând zisul lac lângă un drum pe care se vine de la Livada la Sântioana, de asemenea un semn, de unde la acea parte mergând pe lângă un drum mare, pe care se merge de la Orman la Sântioana un alt semn, de aici mergând în partea de nord la o vălișoară situată între pământuri arabile încă un semn, de aici întorcând către apus peste un deal numit Byrcz Zazay deasupra văii Zazay un semn, trecând către apus peste o vălișoară la un alt deal un semn și de aici coborând la o vale și urcând pe un deal în urcare un semn.

Transumpt în scrisoarea conventului din Cluj-Mănăștur din 9 decembrie 1481: DL 28902. Originalul a fost scris pe pergament, cu sigiliul aplicat pe spate.

Nobili viro et honesto Petro vicewaywode Transsiluano amico eorum reverendo conventus monasterii Beate Virginis de Kolosmonostra oraciones debitas et devotas!

Litteras vestre nobilitatis summo cum honore recepimus in hec verba: *urmează scrisoarea lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 23 iunie 1345 (vezi mai sus nr. 23).*

Nos igitur iustis petitionibus vestris annuentes cum predicto homine vestro Ladislao fratrem Ladislaum hominem nostrum ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui de[m]um ad nos reversi nobis retulerunt quod ipsi feria quinta proxima ante festum Marie Magdalene¹ accessissent ad faciem dicte terre littigiose ibique vicinis et commetaneis presentibus [d]ivisissent in quinque partes coequales et ipsarum quinque parcium d[uas partes] eisd[em Iohanni et] Andree p[re]dictis assignassent p[ossi]dendas nulla penitus contradiccione obstante a predictis tribus par[tibus se]questrando.

Prima eni[m] metam erexissent a parte meridio[n]ali iuxta Zomos, deinde infra quendam lacum Kazatho [voca]tum unam metam, deinde versus septemtrionem procedendo iuxta alium lacum inter predictos aliam metam, abhinc transito pre***to lacu iuxta viam, per quam a Dengeleg ad Zentyvan procedit, similiter unam metam, deinde ad eandem partem [pro]cedendo secus magnam viam, per quam ob Vrman ad eandem Zentywan proceditur, similiter unam metam, abhinc ad e[an]dem partem septemtrionalem procedendo ad quodam valliculum inter terras arabiles similiter unam metam, deinde flectendo ve[r]sus occasum super quodam Byrcz Zazay vocatum super vallem Zazay dictam unam metam, versus occasum super quodam vallic[u]lum transeundo ad aliud modicum Bircz unam metam exindeque descendendo quandam vallem et ascendendo ad montem² et in ascensu unam metam, que omnia a novo sunt erecte a septem metis antiquis mensurando.

Datum die et loco prenotatis anno memorato.

25.

1345 octombrie 13

Ștefan, voievodul Transilvaniei, cere capitlului Transilvaniei să își trimită omul de mărturie la moșia Pogăceaua din comitatul Turda, în prezența căruia omul voievodului – Toma, fiul lui Dionisie, de Iara sau Petru de Tureni ori Mihail, zis Cseh, de Rediu sau Gheorghe, fiul lui Iacob, de Ceanu Mare – să o hotărâncească și să o dea în stăpânirea lui Ioan, Mihail, Paul și Rof, fiii lui Petru, fiul lui Mihail, fratele lui Rof, cu acel drept de moștenire care se știe că îl au. Ioan, Mihail, Paul și Rof, fiii lui Petru, și-au recuperat moșia, care îi privește pe ei în trei părți, pe cale judiciară în congregația ținută la Turda în 6

¹ 21 iulie 1345.

² Tăiat f.

octombrie de la Mihail, Ioan și Ladislau, fiii lui Mihail, fiul lui Semyen, nobili de Tușinu, care o ocupaseră în mod silnic. [Cea de-a patra parte] se știe că era dată în stăpânire lui Ștefan, fiul lui Valentin, și fratelui său, clericul Mihail, notarul capitulului Transilvaniei, ca sfert al fetei cuvenit mamei lor.

Original scris pe hârtie pătată și ștearsă din cauza umezelii, cu urme ale sigiliului de închidere: DL 30110. Pe spate central este scris de o mână din secolul al XVI-lea: Pakochateleke.

[Viris discretis et] honestis amicis suis reverendis honorabili capitulo ecclesie Transsiluane Stephanus woyuoda Tr[anssiluanus et comes de Zonu]k amicitiam paratam debito cum honore!

Cum Iohannes, Mychael, Paulus et Rof filii Petri filii My[chaelis germani] Rof [quandam possessionem] eorum hereditariam Pakachatelke [vocatam] in tribus partibus eos tangentem in comitatu de Thorda ex[istentem] quam *** Mychael, Iohannes et Ladizlaus filii Mychaelis filii Semyen nobiles de Thwsun potencialiter occupaverant oc*** terram S***ndo in congregacione nostra generali universitatis nobilium partis Transsiluane in octavis festi beati Mychaelis [archangeli] Thorde [celebrata¹ coram] nobis iuris ordine recuperaverint et reoptenerint, prout hoc in aliis litteris nostris privilegialibus *** confectis p*** con***.

Discrecionis vestre amicitiam presentibus requirimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem vice nostro [pro testimonio] fide dignum, quo presente Thomas filius Dyonisii de Iara vel Petrus de Thwr aut Mychael dictus Chech de [Rewd] *** Georgius filius Iacobi de Chan aliis absentibus homo noster accedat ad faciem dicte possessionis Pakachatelke *** convocatis vicinis et commetaneis suis universis et presentibus per veteres suas metas reambulet novas metas [iuxta veteres] – ubi necesse fuerit – erigendo reambulatumque et ab aliorum possessionibus distinctam et separatam in eadem possessione Paka[chatelke] *** suis partibus cum omnibus utilitatibus et pertinenciis suis statuatur et reliquat prefatis Iohanni, Mychaeli, Paulo et Rof [filiis Petri] fili Mychaelis germani Roff eo iure hereditario, quo ipsis dinoscitur attinere perpetuo possidendam, habendam *** et prohibicione quorumlibet non obstante.

Pro eo quod tam eorundem filiorum Petri super facto dicte possessionis eorum Paka[chatelke] *** iuris ordine diucius fuerit ventilata et post statucionem ipsius possessionis Pakachatelke dictis filiis P[etri] *** in eadem possessione Pakachatelke aliquod ius habere se sperant, si utibuntur iuris ordine exequantur *** parte ipsius possessionis Pakachatelke Stephano filio Valentini et Michaele clerico, notario vestro quibus *** filialis domine matris eorum dudum dubitata et legitime statuta esse dinoscitur ***.

Et post hec *** [homines] vester et noster seriem premissorum vobis retulerint vestri gracia nobis² rescribatis.

Datum in Thorda in quindenis festi beati Mychaelis archangeli anno Domini M^o CCC^o XL^{mo} quinto.

Pe spate central de aceeași mână: Discretis viris honorabili capitulo ecclesie Transsiluane amicis suis reverendis.

¹ 6 octombrie 1345.

² Tăiat vel vicewoy.

1346 ianuarie 5 – Visegrád

Ludovic, regele Ungariei, poruncește capitlului bisericii Transilvaniei să își trimită omul de mărturie, în prezența căruia omul regelui – Ioan, fiul lui Ștefan, sau Dominic, fiul lui Dominic – să îi convoace pe vecinii și megieșii moșiei Bodoteluke din comitatul Târnavă, situată în vecinătatea moșiilor Cuci și Iernut, să hotărânicească acea moșie și, dacă aparține de dreptul de danie al regelui, să îl pună în stăpânirea ei pe secuiul Ștefan de Dobaly. Regele îi promisese acestuia printr-o scrisoare deschisă că îi va dărui o moșie, care ține de dreptul său de danie, ca răsplată pentru slujbele sale și ale fiului său Iacob, care de curând a murit în campanie în Țara Tătărească. Ștefan de Dobaly a venit în fața regelui și, arătându-i scrisoarea, i-a cerut moșia Bodoteluke, care ar ține de dreptul de danie al regelui și i-ar putea fi dată lui pe veci. Eventualii împotriviți să fie citați în fața regelui sau a voievodului Transilvaniei. Să se raporteze regelui sau voievodului Transilvaniei despre cele întâmplate și despre hotărânicire.

Original scris pe pergament, cu urme ale sigiliului de închidere: DL 29675.

Lodouicus Dei gracia rex Hungarie fidelibus suis capitulo ecclesie Transsiluane salutem et graciam!

Noveritis, quod Stephanus de Dobay Siculus fidelis noster ad nostre maiestatis presenciam accedendo fidelitatesque suas et fidelium serviciorum preclara merita eiusdem et Iacobi filii sui, que idem Iacobus filius suus pridem in terra Tartarica nobis et sacre regie corone sincere et laudabiliter exercuit, ubi eciam viriliter dimicans interemptus extitit, proponendo litterasque nostras patentes repromissionem nostram huiusmodi, ut pro suis et dicti Iacobi filii sui fidelitatibus et serviciis ac morte ipsius filii sui possessionem ad nostram collacionem pertinere de iure debentem, quam iuxta qualitatem exigencie meriti dicti filii sui interfecti a nobis peteret eidem in perpetuum conferemus continentes exhibendo quandam possessionem Bodoteluke vocatam in comitatu de Kukuleu in vicinitate possessionum Kugyfalua et Renolth vocatarum existentem asserens ipsam nostram fore et nostre collacioni de iure pertinere et per nos conferiri possibilem a nobis sibi dari et conferri perpetuo postulavit.

Verum quia nobis de qualitate et quantitate ipsius possessionis et utrum modo premissis nostre pertineat collacioni nec ne veritas non constat, fidelitati vestre firmiter precipimus per presentes, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Iohannes filius Chepan vel Dominicus filius Dominici altero absente homo noster ad faciem ipsius possessionis accedendo vicinis et commetaneis suis universis legitime convocatis et presentibus reambulet ipsam per veras suas metas et antiquas novas iuxta veteres erigendo reambulatumque, si invenerit ipsam nostre pertinere collacioni, statuatur ipsam prefato Stephano de Dobay Siculo perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum.

Contradictores vero, si qui fuerint, contra ipsum Stephanum ad nostram vel woyuode Transsiluanie¹ citet presenciam ad terminum competentem.

Et post hec diem et locum citacionis nomina citatorum et terminum assignatum – si necesse fuerit – ac serie totius facti cum cursibus metarum nobis vel wayuode Transsiluanie² fideliter rescribatis!

Datum in Wyssegrad in vigilia festi Epiphanie Domini anno eiusdem M^o CCC^o XL° sexto.

¹ *Suprascris* vel... Transsiluanie.

² *Suprascris* vel... Transsiluanie.

Pe spate central de aceeași mână: Fidelibus suis capitulo ecclesie Transsiluane pro Stephano de Dobay Siculo statutoria.

27.

1346 septembrie 15

Capitulul Transilvaniei raportează regelui Ungariei, Ludovic, că, la mandatul său din 15 august 1346, l-a trimis pe magistrul Ștefan, arhidiaconul de Târnava, ca om de mărturie împreună cu omul regelui, Ladislau, fiul lui Balázs, pentru executarea lui. Aceștia au fost în 13 septembrie la moșia Biia din comitatul Târnava și, în prezența vecinilor, au hotărnicit-o, deoarece aparținea de dreptul de danie al regelui. Conform poruncii regale, a fost dată în stăpânire cavalerilor Ștefan magistrul, zis Bakocs, și lui Ioan, fiii lui Toma, fiul lui Wachala, și lui Ladislau, fiul lui George, fiul aceluiași Toma.

Transumpt în scrisoarea capitulului Transilvaniei din 19 noiembrie 1409: DL 27628.

Serenissimo principi et domino domino Lodouico Dei gracia illustri regi Hungarie domino eorum naturali capitulum ecclesie Transsiluane oracionum suffragia pro ipsius vita et salute cum perpetue fidelitatis ardore!

Litteras vestre serenitatis noveritis gracia vestra nos recepisse in hec verba: *urmează scrisoarea regelui Ludovic din 15 august 1346 [publicată în Anjou, IV, p. 633-634 și Hurmuzaki I/2, p. 3 (text original latin) și DIR-C, veac XIV, IV, nr. 443, p. 311-312 (traducere în limba română)].*

Nos itaque preceptis et mandatis vestre serenitatis obedire cupientes – ut tenemur – una cum predicto Ladislao filio Blasii homine vestro hominem nostrum fide dignum videlicet discretum virum magistrum Stephanum arhydiaconum de Kykellew vice nostra pro testimonio ad premissa mandata vestra exequenda duximus destinandum. Quiquidem homines gracia vestre et noster demum ad nos reversi nobis retulerunt et dixerunt viva voce per nos requisiti quod ipsi feria quarta proxima ante festum Exaltacionis Sancte Crucis proxime preteritum¹ ad faciem prescripte possessionis Benye vocate in dicto comitatu de Kykellew et iuxta fluvium similiter Kykellew vocatum existentis pariter accessissent et ibi universis vicinis et commetaneis eiusdem possessionis Benye et omnibus, quorum intererat, legitime convocatis et presentibus² prefatus Ladislaus filius Blasii homo maiestatis vestre presente eodem magistro Stephano archydiacono homine nostro ipsam possessionem Benye vocatam iuxta veteres et antiquas suas metas reambulassent et facta reambulacione, quia invenisset et sciiivisset eandem possessionem Benye vocatam ad vestre regie maiestatis collacionem pertinere.

Ideo iuxta mandatum vestrum dictam possessionem Benye vocatam cum omnibus utilitatibus suis et ad eam pertinentibus ac pertinere consuetis videlicet sessionibus iobagionum, terris arabilibus, pratis et fenetis, silvis, nemoribus, aquis, molendinis et locis molendinorum ac cum omni plenitudine sui iuris sub eisdem metis et terminis antiquis, sub quibus et cum quibus ab antiquo extitit limitata, prefatis magistro Stephano dicto Bakoch et Iohanni militibus filiis Thome filii Wachala ac Ladislao filio Georgii filii eiusdem Thome vestre regie collacionis titulo statuisset, assignasset atque reliquisset perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam nullo penitus contradictore exeunte, prout hec omnia premissa tam predictus Ladislaus filius Blasii homo maiestatis

¹ 13 septembrie 1346.

² Subpunctat prefatus.

vestre quam idem magister Stephanus archydiaconus de Kykellew homo noster consona voce retulerunt et narraverunt coram nobis.

Datum in octavis festi Nativitatis beate Marie virginis anno Domini millesimo trecentesimo XL^{mo} sexto.

28.

1346 septembrie 27

Magistrul Toma, arhidiacon de Alba și vicar general al lui Andrei, episcopul Transilvaniei, atestă că, deoarece Elisabeta, văduva lui Toma, fiul lui Ambrozie, fiica răposatului vicevoievod Andrei, nobil de Geoagiu de Sus, a cerut printr-un om al său să i se trimită un om de mărturie, pentru a mărturisi despre satisfacerea sfertului său de fată de către frații săi, deoarece personal nu se putea prezenta, a fost trimis preotul Ioan, parohul din satul Fahid. Acesta a fost în 19 septembrie în Geoagiu de Sus, unde, în fața lui și a lui Andrei, parohul din același Geoagiu, a magistrului Nicolae, fiul lui Nicolae, nobil de același Geoagiu, cu soția sa și în fața văduvei lui Grigore, fiul lui Petru, și a soției lui Mihail, fratele aceluiași Grigore și în fața multor alte persoane, zisa Elisabeta a spus că, în privința sfertului fetei convenit din toate moșiile și satele tatălui său s-a înțeles cu frații săi, magistrii Ștefan, Luca, Andrei și Ladizlau, să primească în trei soroace 20 de mărci de argint, dar, deși ultimele două soroace încă nu au venit, frații săi i-au plătit banii conveniți, din care cauză i-a descărcat pe aceștia de orice obligații și toate procesele dintre ei au fost anulate, la fel și scrisorile emise de vicarul general pentru efectuarea plății respective.

Original scris pe pergament cu urme ale sigiliului aplicat pe spate: DL 26372. Pe spate pe marginea inferioară, pe centru, de o altă mână din secolul al XV-lea. Albensis. În marginea superioară de o altă mână: Gyogh.

Nos magister Thomas archydiaconus Albensis viri in Christo patris Andree Dei et apostolice sedis gracia episcopi Transsiluani vicarius generalis significamus tenore presencium, quibus expedit, universis quod, cum nobilis domina Elizabeth relicta Thome filii Ambrosii filia quondam Andree viceuoyuode nobilis de Gyog superiori destinato ad nos certo homine et nuncio suo nos petivisset ut, quia ipsa ad confitendum et narrandum satisfacionem de quarta sua filiali iure naturali debita per fratres suos infra nominatos impensam coram nobis personaliter comparere non possit, obhoc nos hominem nostrum fide dignum, coram quo ipsa dictam satisfacionem confiteretur, ad ipsam transmitteremus, nos huiusmodi petitioni iuste ac legitime acquiescentes hominem nostrum fide dignum videlicet Iohannem sacerdotem parochyalem de villa Fahyd vice nostra ad prefatam nobilem dominam duximus transmittendum.

Qui Iohannes sacerdos de Fahyd homo noster demum ad nos reversus nobis retulit et dixit viva voce per nos requisitus quod ipse feria tertia proxima ante festum beati Mathey apostoli et ewangeliste proxime nunc preteritum¹ ad predictam villam Gyog superiorem personaliter accessisset et ibi coram ipso et coram Andrea sacerdote parochyali de eadem Gyog ac magistro Nicolao filio Nicolai nobili de eadem Gyog cum nobili domina consorte sua necnon nobilibus dominabus relicta Gregorii filii Petri et consorte Mychaelis fratris eiusdem Gregori ac multis aliis personis ydoneis predicta nobilis domina Elyzabeth relicta Thome filii Ambrosii filia quondam Andree viceuoyuode propriis in personis comparens et astans sponte et viva voce dixisset et proponuisset quod sicut ipsa racione quarte sue filialis in omnibus

¹ 19 septembrie 1346.

possessionibus et villis, que a predicto Andree viceuoyuoda patre suo remanserunt, iure naturali sibi debite cum magistris Stephano, Lucasio, Andrea et Ladizlao filiis eiusdem Andree viceuoyuode fratribus suis in viginti marcis argenti in tribus terminis sibi dandis et solvendis composuerat et concordaverat, sic modo licet duo ultimi termini solucionum nondum advenerint tamen ipsi magistri Stephanus, Lucasius, Andreas et Ladizlaus filii Andree fratres sui dictas viginti marcas argenti sibi predicta quarta sua filiali recipiendas dedissent et solvissent ad plenum et de ipsa quarta sua filiali satisfecissent.

Et ideo ipsa domina Elyzabeth relictā Thome fili Ambrosii prefatos magistros Stephanum, Lucasium, Andream et Ladizlaum filios Andree fratres suos ac eorum heredes tam super predicta quarta sua filiali in omnibus possessionibus predicti Andree viceuoyuode patris sui et per consequens predictorum fratrum suorum iure naturali sibi debita quam super predictis viginti marcis argenti predicta quarta sua filiali sibi datis et solutis reddidisset et remisisset expeditos et modis omnibus absolutos omni liti ac questioni – quas ratione dicte quarte sue filialis habuisset – et eciam litteris nostris, que pro facienda solucionem predictarum viginti marcarum argenti fuerant emanate, renunciando et cedendo.

Prout hec omnia predictus Iohannes sacerdos de Fahyd homo noster coram ipso et coram personis prenotatis per prefatam dominam Elyzabeth relictam Thome fili Ambrosii sponte narrata et confessa fuisse retulit et dixit coram nobis.

Datum in festo sanctorum Cosme et Damiani martyrum anno Domini M^o C^oC^oC^o XL^{mo} sexto.

29.

1346 decembrie 10

Capitulul Transilvaniei atestă că Lökös, fiul răposatului Andrei de Buituri, acum locuitor în Kunyr-ul de Jos, înfățișându-se pentru el și pentru Ladizlao, fiul său, și pentru Elena, Elisabeta, Margareta și Clara, fiicele sale, cu scrisori de împuternicire emise special pentru aceasta de Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din cauza anumitor nevoi, mai ales pentru a salva o parte a lor din moșia Sărăcsău, care este pentru ei mai bogată și mai folositoare, a zălogit magistrului Mihail clericul, notarul capitlului, și fratelui său Ștefan, fiul lui Valentin, partea sa din moșia Mihalț din comitatul Alba, pe care o avea în virtutea sferului fetei a soției sale, Ecaterina, fiica răposatului Nicolae, fiul lui Mihalț, mama fiului și fiicelor sale, adică jumătate din a patra parte a părții de moșie a zisului Nicolae, fiul lui Mihalț, care parte a lui Nicolae era a patra parte din trei părți ale acelei moșii Mihalț, împreună cu jumătate din a opta parte a morii și cu jumătate din a patra parte a viei, pentru patru mărci de argint, socotite după greutatea de Buda, din 30 noiembrie 1346 până în 8 aprilie 1347, asumându-și obligația plății duble în cazul în care nu vor putea toți sau separat să achite datoria la sorocul stabilit. Dacă din 8 aprilie până în 27 mai nu vor putea sau nu vor vrea să plătească, în a patra zi după ultimul soroc zișii Lökös și fiul și fiicele sale sau unul dintre ei pentru toți, venind în fața capitlului sau chiar a vicevoievodului Transilvaniei, vor da pe veci acea parte de moșie zălogită lui Mihail și Ștefan. Între aceste soroace stabilite pentru răscumpărare și după acestea, dacă nu va fi plătită datoria, Mihail și Ștefan și urmașii lui Ștefan vor putea să strângă foloasele acelei părți de moșie și să-și construiască acolo o reședință, fiind apărați de Lökös și fiul și fiicele sale pe cheltuiala lor de oricine ar încerca să-i supere. În cazul în care datoria va fi achitată, curtea și casa sau alte construcții ridicate de Mihail și Ștefan în timpul zălogului vor fi răscumpărate de Lökös, fiul și fiicele sale, după valoarea lor.

Original scris pe hârtie pătată de umezeală, cu urme ale sigiliului aplicat pe spate: DL 30111. Pe spate în partea stângă scris transversal de o altă mână de epocă: non pro nobis. De o altă mână din secolul al XV-lea: impignoracio ac obligacio super Myhalchfalwa. De o altă mână din secolul al XV-lea în marginea superioară stângă este scris transversal: Myhalchfalwa in Albensi. În marginea dreaptă este scris transversal de o altă mână din secolul al XVI-lea: Mihalczfalua.

Nos capitulum ecclesie Transsilvanie significamus tenore presencium, quibus expedit, universis quod Leukus filius Andree quondam de Bohthur nunc in Kunyr inferiori residens pro se personaliter et pro Ladizlao filio suo ac Elena, Elyzabeth, Margareta et Clara filiabus suis cum legitimis et sufficientibus litteris procuratoriis sub sigillo nobilis viri Petri viceuoyuode Transsilvani specialiter ad infrascriptum negocium emanatis ab una et magistro Mychaele clerico notario nostro pro se et pro Stephano filio Valentini fratre suo parte ab altera coram nobis constitutis, idem Leukus dixit et proposuit quod ipse et predicti Ladizlaus filius suus ac Elena, Elyzabeth, Margareta et Clara filie sue pari voluntate tum pro quibusdam certis necessitatibus suis, que ipsos maxime urgebant, evitandis tum eciam pro eo ut possessionariam porcionem suam in possessione Surukzo vocata habitam, que ipsis plus fructuosa et utilis existit, augmentarent et ampliarent, quandam aliam possessionariam porcionem earum in possessione seu villa Myhalchfolua vocata in comitatu Albensi existenti habitam racione quarte filialis domine Katherine filie quondam Nicolai fili Myhalch uxoris predicti Leukus, matris vero predictorum fili et filiarum ipsius Leukus iure naturali debite datam et assignatam ac legitime statutam et per certas metas et signa distinctam et separatam videlicet medietatem quarte partis possessionarie porcionis predicti Nicolai fili Myhalch in ipsa possessione Myhalchfolua habite, que possessionaria porcio Nicolai filio Myhalch erat et est quarta pars trium parcium ipsius possessionis Myhalchfolua cum omnibus utilitatibus suis videlicet locis sessionum, terris arabilibus, silvis, nemoribus, pratis, fenetis et aquis et specialiter cum medietate octave partis molendini et cum medietate quarte partis vynee in facie terre eiusdem possessionis Myhalchfolua existencium ac cum omnibus aliis iuribus, redditibus et obventionibus ad ipsam medietatem quarte partis possessionarie porcionis predicti Nicolai fili Myhalch spectantibus et pertinentibus ac pertinere debitis et consuetis predictis Stephano filio Valentini et magistro Mychaeli notario nostro pro quatuor marcis fini argenti cum pondere Budensi ab eis plene per ipsos habitis et receptis a festo Sancti Andree apostoli proxime nunc preterito¹ usque octavas festi Passce proxime nunc venturas² impignorassent et pignori obligassent et coram nobis predictus Leukus filius Andree sua et predictorum Ladizlai fili sui ac Elene, Elyzabeth, Margarete et Clare filiarum suarum, quorum procurator legitimus et sufficiens existit in personis predictam possessionariam porcionem eorum in ipsa possessione Myhalchfolua vocata habitam modo premissis eos tangentem cum omnibus premissis utilitatibus et pertinentiis suis pro predicta sumpma pecunie prefatis Stephano et Mychaeli usque terminum prenotatum impignoravit et pignori obligavit, talibus condicionibus obligatoriis mediantibus, quod, si in predictis octavis festi Passce iidem Leukus et Ladizlaus filius suus ac Elena, Elyzabeth, Margareta et Clara filie sue communiter vel divisim predictam possessionariam porcionem eorum pro predictis quatuor marcis fini argenti ab eisdem Stephano et Mychaele redimere coram nobis et rehabere non possint vel non curarent, tunc in duplo ipsarum quatuor marcarum argenti remanerent eo facto.

¹ 30 noiembrie 1346.

² 8 aprilie 1347.

Et post modum, si ab ipsis octavis festi Pasce infra octavas festi Penthecostes similiter proxime nunc venturas¹ pro ipsis quatuor marcis argenti et duplo earum redimere nollent vel non possint, tunc quarto die ipsarum octavarum festi Penthecostes² predicti Leukus et Ladizlaus filius suus ac Elena, Elyzabeth, Margareta et Clara filie sue vel unus eorum pro omnibus ipsis cum litteris procuratoriis coram nobis et eciam coram viceuoyoda Transsiluano comparendo supradictam possessionariam porcionem eorum in prefatis possessione Myhalchfolua vocata habitam et – sicut supra exprimitur – pignori obligatam cum omnibus utilitatibus et iuribus ad eam pertinentibus pro predictis quatuor marcis fini argenti et duplo earum prefatis Stephano et Mychaeli ac ipsius Stephani heredibus et successoribus perpetuare debeant et teneantur omni occasione postposita hoc tamen declarato, quod a modo infra predictos terminos pro redempcionem assignatos et, si redempcionem non fieri contingat, tunc eciam post ipsos terminos predicti Stephanus et Mychael ac ipsius Stephani heredes et successores predictam possessionariam porcionem possidendi et fructus ac utilitates et iura eius universa plene percipiendi et in ipsa possessionaria porcione ac eius dominio residenciam faciendi plenam et liberam habeant auctoritatem et potestatem et in hiis et ita ea ab omnibus inpugnantibus et molestantibus per predictos Leukus ac Ladizlaum filium suum et eorum labores et expensas expediantur et tueantur.

Nichylominus, si redempcionem dicte possessionarie porcionis fieri contingat, tunc eciam curia et domus ac alia edificia, quas et que predicti Stephanus et Mychael pro personis eorum in facie eiusdem possessionarie porcionis ordinarent tempore redempcionis ipsius possessionarie porcionis per redempcionem similiter redimi debeant iuxta valorem earundem prout hec omnia premissa et singula premissorum supradictus Leukus filius Andree nomine suo et nomine predictorum Ladizlai fili sui ac Elene, Elyzabeth, Margarete et Clare filiarum suarum, quarum ut premittitur, in presenti negocio legitimus procurator extitit, dixit et proposuit atque confessus est et narravit viva voce coram nobis et ad ea se et eosdem filium ac filias suas sponte obligavit, prout eciam comes Ladizlaus filius Myhalch nobilis de eadem Myhalchfolua persona litis coram nobis comparendo et astando predictae impignoracioni et obligacioni supradicte possessionarie porcionis prelibatis Stephano et Mychaeli facte et predictarum condicionum obligatoriarum interposicioni in nullo contradixit, ymo quantum in eo erat ipsam impignoracionem et obligacionem ac condicionum interposicionem modo premissis fieri liberaliter admisit et benivole consensit.

Datum in dominica proxima post octavas predicti festi sancti Andree apostoli anno Domini M^o C^o C^o C^o XL^{mo} sexto.

30.

1347 aprilie 23

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului Transilvaniei să își trimită omul de mărturie, în prezența căruia omul vicevoievodului – nobilii Anton de Cipău sau Ioan ori Anton, fiii lui Nicolae, de Iernut – să meargă la moșia Oarba de Mureș din comitatul Turda și în prezența vecinilor și megieșilor să împartă pădurea acelei moșii și fiecare parte să o dea în stăpânire magistrului Ștefam, arhidiacon de Tileagd, și lui Laurențiu, fratele lui, precum și lui Ladizlau, fiul lui Ladizlau, fratele bun al lui Kilian, copărtașul lor, pe care ei și iobagii lor au folosit-o în pagubă, drept pentru care au hotărât să o împartă.

¹ 27 mai 1347.

² 30 mai 1347.

Original scris pe hârtie pătată de umezeală cu urme ale sigiliului de închidere: DL 30112. Pe spate este scris central de o altă mână de epocă: Zenthgewrg.

Viris discretis et honestis dominis et amicis suis reverendis honorabili capitulo ecclesie Transsiluane Petrus vicewoyuoda Transsiluanus amicitiam paratam omni cum honore!

Dicunt nobis discreti vir magister Stephanus archydiaconus de Thylegd concanonicus vester et Laurencius frater eiusdem, quod, quia silva possessionis Zenthgyurg vocate in comitatu de Thorda existentis inter ipsos et Ladizlaum filium Ladizlai germani Kyliani comporcionarium eorum ac inter iobagiones eorundem inutiliter utitur et usa fuit usque modo qua scilicet silva ipsos et eundem Ladizlaum filium Ladizlai communiter tangit et per hoc ipsis scilicet magistro Stephano et Laurencio fratri suo dampnum non modicum generatur. Ob hoc ipsi cum eodem Ladizlao filio Ladizlai in predicta silva dicte possessionis Zenthgyurg divisionem habere et facere intenderent.

Quarum discrecionem amicitie vestre presentibus requirimus et petimus diligenter, quatenus statim visis presentibus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Anthonius de Chapow vel Iohannes aut Anthonius filii Nicolai de Rednolth nobiles aliis absentibus homo noster accedat ad faciem supradicte possessionis [Zenthgy]urg et ibi convocatis universis vicinis ac commetaneis eiusdem et presentibus eandem silvam ipsius possessionis Zenthgyurg d*** seriem regni consuetudinem inter eosdem magistrum Stephanum et Laurencium fratrem eius ac Ladizlaum filium Ladizlai ius[to et e]qualiter iuxta cursus verarum metarum eiusdem et facta ipsa divisione cuilibet parti porcionem et partem suam distinctim et separatim statuatur et assignet eo iure, quo sibi dignoscitur attingere.

Contradictores vero, si qui fuerint, et maxime eundem Ladizlaum, si contradixerit divisionem, contra eosdem magistrum Stephanum et Laurencium fratrem suum¹ ad nostram citet presenciam ad Sanctum Emericum ad terminum competentem².

Et post hec seriem dicte divisionis cum omnibus circumstanciis suis ac nomina citatorum et terminum nobis in vestris litteris amicabiliter vestri gracia rescribatur.

Datum in Sancto Emerico in vigilia festi beati Georgii martyris anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL° septimo.

Pe spate central de aceeași mână: Viris discretis et honestis dominis et amicis suis reverendis honorabili capitulo ecclesie Transsiluane.

31.

1347 mai 11 – Deva

Ștefan, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, adeverește că a restituit bisericii Fericitul Martin confesorul din Arad o anumită parte a moșiei Zunugzagh de lângă satul Sântimbru – care fusese cândva a acestei biserici și el a ținut-o ocupată – în speranța mântuirii, pe care o are în mod special în Fericitul Martin.

Original scris pe pergament cu urme ale sigiliului aplicat pe spate: DL 29677.

Nos Stephanus woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk memorie commendantes significamus tenore presencium, quibus expedit universis, quod nos quandam particulam terre Zunugzagh vocatam prope villam Sancti Emerici existentem agnoscentes eam olym ecclesie

¹ *Suprascris* contra ... suum.

² *Suprascris*.

Beati Martini confessoris de Orod fuisse et dyu ab eadem ecclesia occupatam extitisse ob spem future salutis nostre quam in Beato Martino geremus specialem eidem ecclesie Beati Martini confessoris restituimus et resignavimus pleno iure, quo ad ipsam ecclesiam dinoscitur pertinere, perpetuo possidendam salvo iure alieno in eadem remanente.

Datum in Dewa feria sexta proxima post festum Ascensionis Domini anno eiusdem M^o CCC^{mo} XL^{mo} septimo.

32.

1347 iulie 1

Capitulul Transilvaniei atestă că Ilie și Ladislau, fiii lui Ioan, fiul lui Ilie, nobili de Călvasăr, cu acordul tatălui lor, Ioan, au zălogit magistrului Mihail, notarul bisericii Transilvaniei, care îl reprezenta și pe fratele său, Ștefan, fiul lui Valentin, toată partea lor de moșie din Mihalț, numită altfel și Vințul de Mijloc, din comitatul Alba, pe care o aveau în virtutea dreptului sfertului fetei al răposatei Elisabeta, mama lor, adică jumătate din a patra parte a părții de moșie a lui Nicolae, fiul lui Mihail, fiul lui Mihail, bunicul lor, care parte a lui Nicolae reprezintă a patra parte din trei părți ale moșiei Mihail, cu toate folosințele și în special cu jumătate din a opta parte a morii și jumătate din a patra parte a viei aflate în fața zisei moșii, pentru patru mărci fine de argint după greutatea de Buda, până în 15 septembrie. Dacă nu va fi respectat sorocul împrumutului, datornicii vor cădea sub pedeapsa dublării datoriei și, în contul celor patru mărci și a dublului lor, acea parte de moșie va rămâne în stăpânirea veșnică a lui Ștefan și a lui Mihail.

Original scris pe pergament, fără urme de sigiliu. Pe spate în partea inferioară este scris de o altă mână de epocă: In Albensi Myhalchfalwa alias Kwzepwynch. În marginea dreaptă pe spate este scris transversal un rezumat al documentului de o mână din secolul al XVII-lea. DL 29141.

Reg.: Szabó, p. 21, nr. 83 (după o copie realizată de capitulul Transilvaniei în 1650, păstrată în jur de 1900 în colecțiile Muzeului Ardelean din Cluj); DIR-C, IV, nr. 544, p. 371 (după Szabó).

Nos capitulum ecclesie Transsilvanie significamus, quibus expedit, universis presencium per tenorem quod Elya et Ladizlao filiis Iohannis filii Elye nobilis de Hydegwyz una cum eodem Iohanne patre ipsorum ab una et magistro Mychaele notario nostro pro se et Stephano filio Valentini fratre suo parte ab altera coram nobis constitutis iidem Elyas et Ladizlaus filii Iohannis dixerunt et proposuerunt quod ipsi urgentibus quibusdam certis necessitatibus ipsorum totalem possessionariam porcionem eorum in possessione seu villa Myhalchfolua alias Kuzepwynch vocata in comitatu Albensi habitam ratione quarte filialis quondam domine Elyzabet matris eorum iure naturali debite datam et assignatam ac legitime ipsis statutam et per certas metas et signa distinctam et separatam videlicet medietatem quarte partis possessionarie porcionis condam Nicolai filii Myhalch filii Myhalch avi eorum in ipsa possessione Myhalchfolua alias Kuzepwynch vocata habite, que porcio Nicolai filii Myhalch erat et esse quarta pars trium parcium ipsius possessionis Myhalchfolua vocate, cum omnibus utilitatibus suis videlicet locis sessionum, terris arabilibus, silvis, nemoribus, pratis, fenetis et aquis et specialiter cum medietate octave partis molendini et cum medietate quarte partis wynee in facie terre eiusdem possessionis Myhalchfolua vocate existencium ac omnibus aliis iuribus et obventionibus ad ipsam medietatem quarte partis porcionis Nicolai filii Myhalch avi eorum spectantibus et pertinentibus ac pertinere debitis et consuetis prefatis Stephano filio Valentini et magistro Mychaeli notario nostro pro quatuor marcis fini argenti ponderis Budensi plene per ipsos ab eisdem Stephano et Mychaele habitis et receptis a die date

presencium usque octavas festi Nativitatis Sancte Marie virginis proxime nunc venturas¹ impignorassent et pignori obligassent ac impignoraverunt et pignori obligaverunt coram nobis tali pena et condicione mediante, quod, si in predictis octavis festi Nativitatis Sancte Marie virginis predicti Elyas et Ladizlaus filii Iohannis dictam possessionariam porcionem eorum ab ipsis Stephano et Mychaele pro predictis quatuor marcis fini argenti redimere et rehabere non possent vel non curarent, tunc in pena duppli ipsarum quatuor marcarum argenti remanerent et ipsa possessionaria porcio eorum in prefata possessione Myhalchfolua vocata modo premissis eos tangentes cum omnibus premissis utilitatibus suis et pleno dominio suo pro ipsis quatuor marcis argenti et duppli earum eisdem Stephano et Mychaeli perpetuo et irrevocabiliter possidenda et habenda remaneant et perpetuata existat et habeantur.

Nichilominus et ipsi Elyas et Ladizlaus filii Iohannis ipsam possessionariam porcionem eorum cum omnibus utilitatibus suis ipsis Stephano et Mychaeli perpetuare et racione eiusdem ipsos Stephanum et Mychaelem ac eorum successores ab omnibus impetentibus et molestare volentibus expedire debeant et teneantur, prout hec omnia supradicti Elyas et Ladizlaus filii Iohannis de voluntate et consensu predicti Iohannis filii Elye patris eorum coram nobis astantis viva voce dixerunt et narraverunt et se ad ea sponte obligarunt coram nobis.

Datum in octavis festi nativitatis sancti Iohannis baptiste anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} septimo.

33.

1347 iulie 1

Capitulul bisericii Transilvaniei atestă că Ilie și Ladislau, fiii lui Ioan, fiul lui Ilie, nobili de Călvasăr, cu acordul tatălui lor, Ioan, au zălogit magistrului Mihail, notarul bisericii Transilvaniei, care îl reprezenta și pe fratele său, Ștefan, fiul lui Valentin, toată partea lor din moșia sau satul Sărăcsău din comitatul Alba, pe care o aveau în virtutea dreptului sferului fetei al răposatei Elisabeta, mama lor, adică jumătate din a patra parte a părții de moșie a răposatului Nicolae, fiul lui Mihalț, bunicul lor, partea acestuia reprezentând o pătrime din moșie, pentru două mărci fine de argint după greutatea de Buda, până în 15 septembrie. Dacă nu va fi respectat termenul împrumutului, datornicii vor cădea sub pedeapsa dublării datoriei și toate foloasele acelei părți de moșie vor reveni lui Ștefan și Mihail.

A Original scris pe pergament, pătat de umezeală, cu urme ale sigiliului timbrat pe spate. Pe spate în marginea dreaptă este scris de o altă mână de epocă: In Albensi Swrukwow impignoraticie. DL 29140/1.

A1 Copie autenticată de capitlul din Alba Iulia în 24 februarie 1786: DL 29140/2.

Nos capitulum ecclesie Transsilvanie tenore presencium significantes, quibus expedit, universis quod Elia et Ladizlao filiis Iohannis filii Elye nobilis de Hydeguiz una cum eodem Iohanne patre ipsorum ab una et magistro Mychaele notario nostro pro se personaliter et pro Stephano filio Valentini fratre suo parte ab altera coram nobis constitutis iidem Elyas et Ladizlaus filii Iohannis dixerunt et proposuerunt quod ipsi urgentibus quibusdam certis necessitatibus ipsorum totalem possessionariam porcionem eorum in possessione seu villa Surukzow vocata in comitatu Albensi habitam racione quarte filialis condam domine Elyzabet matris eorum iure naturali debite datam et assignatam ac legitime ipsis statutam et pro certas metas et signa separatam et distinctam videlicet medietatem quarte partis possessionarie

¹ 15 septembrie 1347.

porcionis condam Nicolai fili Myhalch avi eorum in ipsa possessione Surukzow vocata habite, que porcio Nicolai fili Myhalch erat et esse totalis quarta pars ipsius possessionis Surukzow vocate cum omnibus utilitatibus videlicet locis sessionum, terris arabilibus, pratis seu fenetis, silvis, nemoribus et aquis ac quibuslibet aliis iuribus et obventionibus ad ipsam quartam partem porcionis Nicolai fili Myhalch avi eorum pertinentibus prefatis Stephano filio Valentini et magistro Mychaeli notario nostro pro duabus marcis fini argenti ponderis Budensi plene per ipsos habitis et receptis ab eisdem a die date presenti usque octavas festi Nativitatis Sancte Marie virginis proxime nunc venturas¹ impignorassent ac pignori obligassent et impignoraverunt ac pignori obligaverunt coram nobis tali pena et condicione mediante, quod, si in dictis octavis festi Nativitatis Beate Marie virginis predicti Elyas et Ladizlaus dictam possessionariam porcionem eorum ab ipsis Stephano et Mychaele pro predictis duabus marcis argenti redimere et rehabere non possent vel non curarent, tunc in pena duppli ipsarum duarum marcarum argenti remanerent et convicti haberentur eo facto et universas utilitates eiusdem possessionarie porcionis eorum ipsi Stephani et Mychaele utantur et percipiant tamdiu donec ab eis redimatur.

Et circa hec ipsi Elyas et Ladizlaus eosdem Stephanum et Mychaelem ab omnibus impotentibus et molestatibus expedire debeant et teneantur, prout hec omnia supradicti Elyas et Ladizlaus de voluntate et consensu predicti Iohannis fili Elye patris eorum coram nobis astantis viva voce dixerunt et narraverunt et se ad ea sponte obligarunt coram nobis.

Datum in octavis festi nativitatis sancti Iohannis baptiste anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} septimo.

34.

1347 iulie 5

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului Transilvaniei să își trimită omul de mărturie la moșia Satu Lung din comitatul Dăbâca, în prezența căruia omul vicevoievodului – Nicolae, fiul lui Ioan, fratele lui Meinolf, sau Ștefan, fiul lui Petru, de Sumurduc sau Anton de Chidea – să îi pună pe Ștefan, fiul lui Lorand, și pe Artolphus, fiul lui Toma, în stăpânirea părților de moșie din Satu Lung ale lui Ladislau și Ioan, fiii lui Gyula de Giula, care îi privesc pe fiii lor, adică pe Ștefan, fiul lui Ladislau, și pe Nicolae, fiul lui Ioan – lăsând neatinsă partea fiului lui Nicolae, fiul lui Gyula – și care le-au revenit lor în urma unui arbitraj pentru moartea zisului Toma, fiul lui Lorand. Să fie emisă o scrisoare privilegială pentru Ștefan, fiul lui Lorand, și pentru Artolphus, fiul lui Toma, în cazul în care nu vor fi alți împotriviți.

Original scris pe hârtie, cu corecturi efectuate de o altă mână, cu urme ale sigiliului de închidere. DL 29426. Pe spate central este scris transversal de o altă mână din secolul al XV-lea: Machkas in Doboka.

Viris discretis et honestis dominis et amicis suis reverendis honorabili capitulo ecclesie Transsiluane Petrus viceuoioda Transsiluanus amicitiam paratam omni cum honore!

Noveritis quod, cum Ladislaus et Iohannes filii Iule de Iula totas possessionarias porciones ipsorum in villa Machkas in comitatu de Doboka existentes ipsos filios eorum contingentes² Stephanum videlicet filium ipsius Ladislai et Nicolaum filium dicti Iohannis pro morte seu interfeccione Thome fili Lorandi Stephano filio eiusdem Lorandi et Artholpho filio

¹ 15 septembrie 1347.

² Suprascris.

dicti Thome per compositionem et ordinationem multorum proborum virorum cum omnibus suis utilitatibus universis ac sub eiusdem metis et terminis antiquis¹, cum quibus et pro quibus ipsi eandem possessionem Machkas possiderunt et tenuerunt, salva tamen porcione filii Nicolai filii Iule in eadem habite dedissent², tradidissent et assignassent³ et coram nobis iidem Ladislaus et Iohannes filii Iule sua et dictorum filiorum suorum Ladislai et Nicolai pro morte seu interfeccione dicti Thome ipsis Stephano et Artholpho cum pleno dominio et iurisdiccione dictas totas⁴ possessionarias porciones ipsorum nullum ius et dominium eis et filiis eorum deinceps observando dederunt, tradiderunt et assignaverunt perpetuo possidendas, tenendas pariter et habendas – ut premititur – salva porcione filii Nicolai predicti eandem de eisdem separando et ab omnibus molestare volentibus iidem filii Iule prefatos Stephanum et Artholphum in dictis porcionibus ipsorum propriis laboribus et expensis expedire et in pacifica possessionariarum porcionum conservare assumpserunt, super quo amicitiam vestram petimus diligenter per presentes quatenus ad statuendas prenominate possessionarias porciones dictorum filiorum Iule⁵ ipsis Stephano et Artholpho faciendas vestrum mitatis hominem vice vestra pro testimonio fide dignum, quo presente Nicolaus filius Iohannis fratris Maynolth vel Stephanus filius Petri de Zumurduk aut Anthonius de Kyd aliis absentibus homo noster accedat ad facies predictarum possessionariarum porcionum dictorum filiorum Iule in dicta possessione Machkas existentes cum omnibus universis utilitatibus et pertinenciis et pleno dominio seu sub eisdem metis et terminis antiquis, cum quibus eas tenuissent et possedissent, convocatis vicinis et commetaneis suis universis ac presentibus statuatur et relinquatur ipsis Stephano et Artholpho pro morte seu interfeccione dicti Thome perpetuo possidendas, tenendas et habendas, si per quempiam alium non fuerit contradictum.

Contradictores vero, si qui alii fierent, contra eosdem ad nostram legitime citet presentiam ad terminum competentem.

Et qualitercunque per homines vestrum et nostrum supradicte porciones statute fuerint et vobis de omnibus premissis veritas constiterit⁶ ipsis Stephano et Artholpho litteras vestras privilegiales ordine concedere velitis.

Si autem contradiccione fieri contingat, nomina citatorum, locum et diem assignatum nobis in vestris litteris amabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico quinto die octavarum festi Nativitatis sancti Iohannis baptiste anno Domini M^o CCC^o XL° septimo.

Pe spate central de aceeași mână este scris: Honorabili capitulo ecclesie Transsiluane amicis suis reverendis.

35.

1347 octombrie 16 – Buda

Ludovic, regele Ungariei, cu acordul reginei-mamă Elisabeta și cu sfatul baronilor și prelaților țării, dăruiește pe veci magistrului Nicolae fiul lui Petru de Lopadea și fratelui său Buken moșia Dâmbău din comitatul Târnava, ca răsplată pentru slujbele lor credincioase, în special pentru cele pe care magistrul Nicolae le-a adus în mod continuu la hotarele țării în conflictele cu tătarii, în care a fost rănit. Magistrul Nicolae a venit în fața regelui și,

¹ *Suprascris.*

² *Tăiat et donassent.*

³ *Suprascris tradidissent ... assignassent.*

⁴ *Suprascris.*

⁵ *Suprascris.*

⁶ *Suprascris et vero ... constiterit.*

amintindu-i slujbele credincioase, i-a cerut moșia regală Dâmbău, care fusese a răposatului Ladizlau, voievodul Transilvaniei, dar din cauza necredinței acestuia i-a fost luată și astfel ținea de dreptul de danie al regelui. Scrisoarea de față va fi dată sub formă de privilegiu când va fi raportată regelui.

A *Transumpt în scrisoarea capitlului ardelean din 1 februarie 1353¹: DL 29680.*

B *Transumpt în scrisoarea regelui Ludovic din 26 ianuarie 1354²: DL 29681.*

Nos Lodouicus Dei gracia rex Hungarie tenore presencium significamus, quibus expedit, universis quod magister Nicolaus filius Petri de Lapad dilectus nobis et fidelis ad nostre serenitatis accedens presenciam suas fidelitates et serviciorum suorum preclara merita per ipsum nostre maiestati sumpma sollicitudine locis et temporibus oportunis exhybitas³ et inpensa⁴ proponens et declarans ac in memoriam nostre reducens maiestatis quandam possessionem nostram Dombow vocatam in comitatu de Kukellew⁵ existentem asserens ipsam quondam Ladizlai woyuode Transsiluani prefuisse et pro eiusdem infidelitate regie maiestati patrata ab eodem ablatam et regis⁶ manibus applicatam ex eoque nostre collacioni de iure pertinentem, a nobis sibi et Buken fratri suo uterino dari et conferri perpetuo postulavit.

Nos itaque, qui ex innata regie nobilitatis virtute fidelitates et obsequiosa merita cunctorum nobilium fideliter obsequencium premiis confovere debemus donativis⁷, ut eo viso ceteri ad fidelitatis constanciam regie corone debite fervencius incitentur, recordatis fidelitatibus et serviciis eiusdem magistri Nicolai filii⁸ Petri multipliciter multisque modis nobis et regno nostro exhybitis⁹ specialiter servicia eiusdem laude digna in memoriamque posterorum non inmerito reservanda, que idem magister Nicolaus nostre maiestati, ymo toto regno nostro continue in confiniis¹⁰ regni in quibusdam conflictibus contra Tartaros huic regno modo insultantes¹¹ habitis tercia vice cum effusione sui sanguinis et grandium¹² wlnerum subportacione¹³ exhybuit¹⁴ et impendit memoriter retinentes in aliqualem¹⁵ recompensacionem tot et tantorum suorum serviciorum dictam possessionem nostram Dombow vocatam in dicto comitatu de Kukullew existentem cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis quovis nomine vocitatis eo iure, quo ad nostram collacionem pertinere dignoscitur, sub suis veris metis et antiquis, quibus per priores suos possessores¹⁶ habita extitit et possessa, de beneplacita voluntate serenissime principis¹⁷ domine Elizabeth¹⁸ inclite

¹ Documentul din 1 februarie 1353 este publicat în DRH-C, X, nr. 169, p. 184-185.

² Scrisoarea regelui Ludovic din 26 ianuarie 1354, publicată în DRH-C, X, nr. 246, p. 252-254, se păstrează sub formă de transumpt într-o scrisoare a capitlului ardelean din 6 octombrie 1364, publicată în DRH-C, XII, nr. 339, p. 345.

³ **B** exhibitas.

⁴ **A** pensa.

⁵ **B** Kukullew.

⁶ **B** regiis.

⁷ **A** donatuis.

⁸ **A** fili.

⁹ **B** exhibitis.

¹⁰ **A** confinis.

¹¹ **A** subpunctat avidis.

¹² **A** frandium.

¹³ **B** supportacione.

¹⁴ **B** exhibuit.

¹⁵ **B** aliquam.

¹⁶ **B** possessiores.

¹⁷ **B** principisse.

¹⁸ **B** Elizabet.

regine Hungarie matris nostre karissime ac de prelatorum et baronum nostrorum consensu et consilio prematuro eidem magistro Nicolao filio Petri de Lapad et per eum dicto Beken¹ fratri suo uterino eorumque heredibus et successoribus ac posteritatibus dedimus, donavimus et contulimus perpetuo et irrevocabiliter² possidendam, tenendam pariter et habendam salvis iuribus alienis.

Presentes autem, dum nobis fuerint reportate, easdem in formam nostri privilegii³ redigi faciemus.

Datum Bude in festo beati Galli confessoris anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} septimo.

36.

1347 octombrie 16 – Buda

Ludovic, regele Ungariei, poruncește capitlului Transilvaniei să își trimită omul de mărturie în prezența căruia omul regelui – Petru, vicevoievodul Transilvaniei, sau Mihail cel Mic – să îi convoace pe vecinii și megieșii moșiei Dâmbău din comitatul Târnava, să hotărnicască zisa moșie și, dacă ține de dreptul de danie al regelui, să îi pună în stăpânirea ei pe magistrul Nicolae și pe fratele său Buken, fiii lui Petru de Lopadea, cu titlul de danie regală veșnică. Magistrul Nicolae fiul lui Petru de Lopadea, amintindu-i regelui de slujbele credincioase, i-a cerut pentru el și pentru fratele său Buken moșia Dâmbău, care fusese a răposatului Ladizlau, voievodul Transilvaniei, dar din cauza necredinței sale a ajuns în mâinile regelui și ținea astfel de dreptul de danie al acestuia. Relația voievodului Ștefan.

Original scris pe hârtie, cu urme ale sigiliului de închidere: DL 29678. Pe spate în partea dreaptă de aceeași mână: R(elaci)o Stephani woyuode et tandem ad investigacionem nostram ex parte regis et regine.

Lodouicus Dei gracia rex Hungarie fidelibus suis capitulo ecclesie Transilvane salutem et graciam!

Noveritis, quod magister Nicolaus filius Petri de Lapad dilectus nobis⁴ et fidelis ad nostre serenitatis accedens presenciam suas fidelitates et serviciorum suorum preclara merita per ipsum nostre maiestati sumpma sollicitudine locis et temporibus oportunis exhibitas et impensa proponens et declarans ac in memoriam nostre reducens maiestatis quandam possessionem nostram Dumbo vocatam in comitatu de Kukulou existentem asserens ipsam quondam Ladizlai woyuode Transilvani prefuisse et pro eiusdem infidelitate regie maiestati patrata ab eodem ablatam et regiis manibus applicatam ex eoque nostre collacioni de iure pertinentem a nobis sibi et Buken fratri suo uterino dari et conferiri perpetuo postulavit.

Verum quia de qualitate et quantitate dicte possessionis et utrum modo premissio nostre pertineat collacioni necne, nobis veritas non constat, ideo volumus et fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mitattis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Petrus vicewoyuoda Transilvanus vel Mychael parvus altero absente homo noster convocatis vicinis et commetaneis dicte possessionis ad faciem eiusdem accedendo ipsamque per veteres et antiquas metas reambulando novasque iuxta veteres in locis necessariis erigendo reambulandoque, si ipsam modo premissio nostre collacioni pertinentem invenerit, statuatur eandem cum omnibus suis utilitatibus eisdem magistro Nicolao

¹ B Buken.

² B irevocabiliter.

³ A privilegi.

⁴ Corect noster.

et Boken filiis Petri tytulo nostre donacionis perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum.

Contradictoribus autem, si qui fuerint, contra eosdem ad nostram presenciam ad terminum competentem legitime evocatis.

Et post hec seriem ipsius statucionis cum cursibus metarum vel nominibus contradictorum et termino assignato nobis fideliter rescribatis!

Datum Bude in festo beati Galli confessoris anno Domini millesimo CCC^o XL° septimo.

Pe spate central de aceeași mână: Fidelibus suis capitulo Albensi pro magistro Nicolao filio Petri de Lapad et Buken fratri suo statutoria.

37.

1347 octombrie 30

Ștefan, voievodul Transilvaniei, cere capitolului Transilvaniei să își trimită omul de mărturie la moșiile Filitelnic și Agrișteu din părțile Transilvaniei în comitatul Târnava – pe care le avusese sub voievodatul său ca pertinențe ale cetății regale Gogan Varolea și regele le-a dăruit comitelui Erdő, zis Hotnog, secuiul, potrivit scrisorii sale deschise întărită cu sigiliul său mic – în prezența căruia omul voievodului – vicevoievodul său, Petru, sau magistrul Nicolae, fiul lui Dominic, castelanul său din zisa cetate Gogan Varolea ori Nicolae, fiul banului Simion – să le hotărâneasă și să le de-a în stăpânirea zisului comite Erdő, zis Hotnogul.

Original scris pe hârtie, cu urme ale sigiliului de închidere: DL 29679. Pe spate în marginea inferioară de o mână din secolul al XV-lea: Fylethelke et Egrstw.

Discretis viris amicis suis capitulo ecclesie Transsiluane Stephanus woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk debite amicitie et honoris continuum incrementum!

Cum regia maiestas quasdā¹ possessiones Fyleteluke et Egrustu vocatas in partibus Transsiluanis in comitatu de Kukullou existentes ad castrum suum Wywar vocatum pertinentes sub modo woyuodatus habitas comiti Erdew dicto Hodnogh Syculo sine preiudicio iuris alieni, ut in litteris eiusdem domini regis patentibus sub minori sigillo suo confectis² uberius continetur, contulerit possidendas, amicitiam discrecionis vestre presentibus petimus diligenter, quatenus mittatis hominem vestrum pro testimonio fide dignum, quo presente Petrus vicewoyuoda noster vel magister Nicolaus filius Domini castellanus noster de dicto castro Wywar aut Nicolaus filius Symonis bani aliis absentibus homo noster ad facies dictarum possessionum Fyleteluk et Egrustu vocatarum vicinis et commetaneis earum universis legitime convocatis et presentibus accedat et easdem per suas veras et antiquas metas reambulando et ubi necesse fuerit novas metas iuxta veteres erigendo statuatur easdem prefato comiti Erdew dicto Hodnogh, prout per³ ipsam regiam maiestatem sibi collate sunt sine preiudicio iuris alieni⁴ possidendas, si per quempiam non fuerit contradictum.

Contradictores vero, si qui fuerint, citet contra eundem comitem Erdew dictum Hodnogh ad nostram presenciam ad terminum competentem.

Et post hec seriem premissae possessionarie statucionis cum cursibus metarum vel nominibus contradictorum et citatorum cum termino assignato nobis amicabilem rescribatis.

¹ Corectat din quandam.

² Tăiat vel.

³ Corectat din pre.

⁴ Suprascris sine... alieni.

Datum Bude feria tertia proxima ante festum Omnium Sanctorum anno Domini M^o CCC^{mo} XL^{mo} septimo.

Pe spate central de aceeași mână: Amicis suis capitulo ecclesie Transsiluane pro comite Erdew dicto Hodnogh super statucione possessionaria.

38.

1347 [noiembrie 15]¹

Capitulul Transilvaniei atestă că Ștefan fiul lui Dominic, nobil de Orosfaia, în numele său și al fiilor săi Ioan, Matei, Dominic și Ladislau, a dăruit lui Ștefan, fiul lui Valentin, care se căsătorise cu sora sa de sânge, Clara, fiica lui Dominic de Buituri, un loc liber de gospodărie sau o curte întreagă din moșia sau satul Mihalț sau Vințul de Mijloc din comitatul Alba, în care zisul Dominic, tatăl său, a locuit, împreună cu 60 de iugăre de pământ arabil, măsurate după obiceiul țării cu măsură regală, angajându-se ca atât el cât și urmașii săi să îl apere pe propria cheltuială de cei care vor avea pretenții acolo.

A *Original scris pe pergament, cu pete de umezeală și cu partea inferioară parțial ruptă, cu sigiliul atârnat dispărut. Pe spate este scris de o altă mână de epocă: super porcione in. De o altă mână: In Albensi. DL 29142/1.*

A1 *Copie autentificată de capitulul din Alba Iulia în 28 februarie 1786: DL 29142/2.*

Capitulum ecclesie Transsiluane omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presencium noticiam habituris salutem in eo, qui in salute hominum gratulatur!

Universorum noticie harum serie declaramus quod Stephano filio Dominici nobili de Wruzfa personaliter pro se et pro Iohanne, Matheo, Dominico et Ladizlao filiis suis ab una, item Stephano filio Valentini parte ab altera coram nobis constitutis idem Stephanus filius Dominici dixit et proposuit quod ipse specialis dileccionis affectu precedente predictum Stephanum filium Walentini in proximum suum assumpsisset tradendo eidem sororem suam consanguineam nomine Claram filiam Dominici de Buhthwr matrimonialiter in uxorem et ob hoc volens eundem Stephanum filium Walentini proximum suum ex parte sui aliquo speciali dono gratificare et honorare in possessionaria porcione sua, quam habet et habere dinoscitur in possessione seu villa Myhalchfolua alias Kwzepwynch vocata in comitatu Albensi existente unum liberum locum mansionis seu unam liberam et integram curiam videlicet illam, in qua predictus [Do]minicus pater suus personaliter residebat simul cum sexaginta iugeribus terrarum arabilium iuxta regni consuetudinem cum mensura regali mensurandis et cum omnibus s[uis uti]litatibus videlicet silvis, nemoribus, pratis seu fenetis et aquis ac molendinis seu utilitatibus aquarum et molendinorum necnon quibuslibet iuribus ad ipsam [dict]am curiam et eius dominium cedentibus et pertinentibus ac pertinere debitis et consuetis predicto Stephano filio Walentini et suis heredibus ac heredum suorum successoribus dedisse, donasse et contulisse et coram nobis ipse Stephanus filius Dominici sua et predictorum filiorum suorum in personis in predicta possessionaria porcione sua in eadem Myhalchfolwa seu Kwzepwynch ipsum tangente predictam unam liberam et integram curiam cum sexaginta iugeribus terrarum arabilium mensura regalis et cum omnibus aliis premissis utilitatibus, iuribus et pertinentiis suis necnon pleno dominio suo eidem Stephano filio Walentini proximo suo et eius heredibus ac successoribus dedit, donavit et contulit perpetualiter et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam sine preiudicio iuris eiusdem Clare sororis sue in

¹ *Am preluat data stabilită de specialiștii de la Arhiva Maghiară de Stat din Budapesta în baza de date a colecției de documente medievale, care au avut la dispoziție originalul.*

possessionibus suis ipsam tangentis promittens et obligans idem Stephanus filius Dominici se et filios suos prenominatos ac alios heredes suos, si quos in posterum habebit, processu temporum eundem Stephanum filium Walentini et ipsius heredes et successores ratione predict[e] unius curie et eius domini ac utilitatum suarum predictarum ab omnibus impetentibus et molestantibus per omnia expedituros laboribus et expensis prout hec omnia premissa *** [Ste]phanus filius Dominici suo et predictorum filiorum suorum nomine dixit et sponte confessus extitit et narravit viva voce coram nobis.

In cuius rei testimonium *** ad instanciam et petitionem parcium predictarum presentes litteras nostras privilegiales concessimus pendentis [sigi]lli [nostri] muni[mine ro]boratas ***.

[Datum] *** post festum ***ni confessoris anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} septimo Dominico *** [d]ecano ecclesie nostre existentibus.

39.

1348 aprilie 4

Ludovic, regele Ungariei, poruncește capitlului Transilvaniei, ca să își trimită omul de mărturie la părțile de moșie ale lui Petru, fiul lui Ioan, de Mărtinești din părțile Transilvaniei, în comitatul Turda, oriunde s-ar afla ele, în special în Mărtinești, în prezența căruia omul regelui – Paul, fiul lui Egidiu, sau Ladizlau, fiul lui Petru, de Deleni ori Ioan, zis Berzete, de Agriș – să le hotărnicască, iar dacă ele țin de dreptul de danie al regelui, să le de-a în stăpânirea magiștrilor Ladislau și Iacob, fiii lui Paska, cavaleri ai curții regale, și fratelui lor, magistrului Gal, cu titlul de donație, după cum aceștia i le-au cerut ca răsplată pentru slujbele lor credincioase, mai ales pentru cele arătate în recuperarea regatului Siciliei, deoarece zisul Petru, fiul lui Ioan, a murit fără urmași. Eventualii împotriviitori să fie citați la sorocul potrivit fie în fața regelui, fie în cea a voievodului Transilvaniei pentru a da socoteală de împotrivirea lor.

Original scris pe pergament rupt, cu urme ale sigiliului de închidere: DL 30113. Pe spate în partea dreaptă este scris de aceeași mână: legacio litteralis domini regis sub secretario suo sigillo. Pe spate este scris pe centru de o altă mână de epocă: Zentmarthon.

Lodouicus Dei gracia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Albensi Transilvane salutem et graciam!

Noveritis, quod magistri Ladislaus et Iacobus filii Paska aule nostre milites dilecti nostri et fideles ad nostre maiestatis accedentes presenciam suas fidelitates et servicia non absque supreme fidelitatis studio et votiva sollicitudinis diligencia specialiter in recuperacione regni nostri Sycile exhibitas et impensa celsitudini nostre proponentes et declarantes possessionarias porciones Petri filii Iohannis de Scentmartun in partibus Transilvanis in comitatu de Torda ubilibet specialiter in ea[n]dem Scentmartun existentes asserentes ipsum Petrum volente gubernatore Deo celi heredum solacio orbatum decessisse et ex eo ad nostram collacionem regiam pertinere a nobis sibi et magistro Gallo fratri eorum dare et conferere perpetuo postularunt.

Verum quia de qualitatibus et quantitatibus dictarum possessionariarum porcionum eiusdem Petri filii Iohannis et utrum modo premissis nostre pertineant collacioni necne nobis veritas non constat, ideo volumus et fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Paulus filius Egydii vel Ladislaus filius Petri de Indal aut Iohannes dictus Berzete de Egrus aliis absentibus homo

noster ad faciem possessionariorum porcionum eiusdem Petri filii Iohannis de Scentmarton ubique existencium accedendo easdem presentibus vicinis et commetaneis ipsarum per veteres suas metas et antiquas reambulando novasque iuxta veteres – ubi necesse fuerit – erigendo, si easdem modo premissis nostre collacioni pertinentes inveniret, statuat easdem predictis filiis Paska et eorum heredibus premissis titulo nostre donacionis cum omnibus ipsarum utilitatibus salvis iuribus alienis perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum.

Contradictores autem, si qui fuerint, contra eosdem ad nostram vel woyuode nostri Transsiluani¹ presenciam ad terminum competentem legitime evocatis.

Et post hec seriem ipsius statucionis cum cursibus metarum necnon nominibus contradictorum et termino assignato nostro vel eidem woyuode² fideliter rescribatis.

Datum Bude feria sexta proxima ante dominicam Iudica anno Domini millesimo CCC^o XL^{mo} octavo.

Pe spate central în partea superioară: Fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transilvane pro magistris Ladislao, Iacobo et Gallo filiis Paska statutoria.

40.

1348 mai 23 – Sântimbru

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului Transilvaniei să își trimită omul de mărturie la moșia Legii din comitatul Cluj, în prezența căruia omul vicevoievodului – Buken, fiul lui Petru, de Lopadea sau Herbord de Galda de Jos ori Palkus de Dileu și Mihail, fiul lui Mihail, de Tușinu – să îi dea lui Ștefan, fiul lui Ladizlau, de Legii în stăpânire partea lui de moșie din Legii, pe care a pierdut-o fără vină, potrivit scrisorii regelui Ungariei, Ludovic, adresată vicevoievodului, întărită cu sigiliul său inelar.

Original scris pe pergament, cu urme ale sigiliului de închidere pe spate. Pe spate central este scris de o altă mână de epocă: Legen in Colos. DL 29143.

Viris discretis et honestis dominis et amicis suis reverendis honorabili capitulo ecclesie Transsilvane Petrus viceuoyoda Transsiluanus amiciciam paratam et se totum cum honore!

Noveritis quod excellentissimus princeps dominus Lodouicus Dei gracia rex Hungarie dominus noster per litteras suas sub annulli³ suo sigillo consignatas nobis firmissimo dedit in preceptis ut nos possessionariam porcionem Stephani filii Ladislai quondam de Legyen in eadem possessione Legyen habitam, quam idem Stephanus nullis suis culpis amississet, statueremus et eundem in sua posesionaria porcione predicta statuendo protegeremus et conservaremus.

Super quo amiciciam vestram petimus diligenter per presentes, quatenus ad predictam possessionariam porcionem statuendam vestrum mittatis hominem vice versa pro testimonio fide dignum, quo presente Buken filius Petri de Lapad vel Herbordus de Gald aut Palkus de Delleu necnon Mychael filius Mychaelis de Thusun aliis absentibus homo noster accedat ad faciem dicte possessionis Legyen et ad porcionem dicti Stephani in eadem possessione Legyen habitam convocatis vicinis et commetaneis universis ac presentibus dictam possessionariam porcionem ipsius Stephani statuat eidem perpetuo possidendam.

Et qualitercunque per hominem vestrum et nostrum statuta fore dignoscitur tocuis facti seriem nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

¹ *Suprascris* vel... Transsiluani.

² *Suprascris* vel... woyuode.

³ *Ultimele trei litere sunt scrise peste altele indescifrabile.*

Datum in Sancto Emerico feria sexta proxima ante diem Rogacioni anno Domini M^{mo} C^oC^oC^o XL^{mo} octavo.

Pe spate în partea superioară central: Honorabili capitulo ecclesie Transsiluane amicis suis pro Stephano filio Ladislai.

41.

1348 decembrie 13 – Sântimbru

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, primind scrisoarea de răspuns a conventului din Cluj-Mănăstur la cererea sa ca să își trimită omul de mărturie, în prezența căruia omul vicevoievodului să audă și să vadă jurământul hotărât pe cale judecătorească a lui Nicolae, fiul lui Us de Frata, împreună cu doi nobili megieși ai săi pentru separarea hotarelor zisei moșii Frata împotriva lui Gal, fiul lui Ioan, la fel nobil de Frata – scrisoare al cărui conținut este transcris în aici – anunță în scrisoarea de față că zisa moșie Frata a fost și este separată în zisele hotare, pe care același Gal, fiul lui Ioan, le-a arătat și oamenii vicevoievodului și conventului le-au văzut și cele două predii sus-zise, pe care același Nicolae, fiul lui Us, le-a numit Feketuteluk și Pungwateluk, sunt între hotarele aceleiași moșii Frata.

A Original scris pe pergament, cu urme ale sigiliului atârnat, rupt în partea inferioară, de unde s-a luat sigiliul: DL 28729/1.

A1 Copie legalizată de conventul din Cluj-Mănăstur din 18 iunie 1783: DL 28729/2.

Nos Petrus vicewoyuoda Transsiluanus significamus universis, quibus expedit, presencium per tenorem quod, cum nos religiosos viros conventus monasterii Beate Virginis de Clusmonustra mediantibus litteris nostris petivissemus ut ad audiendum et videndum iuramentum Nicolay fili Ws nobilis de Fratha una cum duobus nobilibus commetaneis suis pro separacione metarum dicte possessionis Fratha vocate contra Gallum filium Iohannis similiter nobilem de Fratha ex commissione nostra iudiciaria in facie eiusdem possessionis prestandum hominem eorum pro testimonio fide dignum una cum homine nostro transmitterent et demum seriem ipsius iuramenti ac separacionis metarum predictarum nobis rescriberent, tandem iidem conventus rescripserunt nobis in hec verba: *urmează scrisoarea conventului din Cluj-Mănăstur din 11 decembrie 1348 [editată după un transumpt din 22 septembrie 1369 în DIR-C, veac XIV, IV, nr. 671, p. 685-686 (text original latin) și p. 464-465 (traducere în limba română)], care conține o scrisoare a lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 12 noiembrie 1348 [editată după același transumpt din 22 septembrie 1369 în DIR-C, veac XIV, IV, nr. 666¹, p. 684-685 (text original latin) și p. 460-462 (traducere în limba română)].*

Nos itaque rescriptum et relacionem predicti conventus monasterii Beate Virginis de Clusmonustra acceptantes auctoritate iudiciaria predictam possessionem [Fra]tha vocatam per predictas metas, quas idem Gallus filius Iohannis ostendit et predicti homines noster et ipsius conventus viderunt fuisse et esse separatam et distinctam et predicta duo predia, que idem Nicolaus filius Ws Feketuteluk et Pungwateluk nominavit, intra metas eiusdem possessionis Fratha vocate fore et esse pronunciamus in hys scriptis.

¹ Transumptul din 1369 nu conține data emiterii acestui document. Editorii l-au datat „după noiembrie 8”. Data exactă este 12 noiembrie 1348: „Datum in Sancto Emerico quinto die octavarum festivitatis Omnium Sanctorum anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} octavo.”.

Datum in Sancto Emerico in octavis festi sancti Nicolay confessoris anno Domini myllesymo trecentesimo quadragesimo octavo.

42.

1349 iulie 5 – Buda

Regele Ludovic transcrie, la cererea lui Dominic, fiul lui Andrei de Șintereag, scrisoarea deschisă a regelui Carol Robert din 4 iunie 1327, întărită cu sigiliul mijlociu, pierdut apoi în Țara Românească, prin care acesta a acordat comitelui Andrei și fiului său Dominic dreptul exclusiv de judecată asupra iobagilor lor din satul Șintereag.

Original scris pe pergament pătat de umezeală, cu urme ale sigiliului de maiestate aplicat pe spate. Pe spate central de aceeași mână: Relacio Nicolao notarii magistri Alberti. DL 30001.

Nos Lodouicus Dei gracia rex Hungarie memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis quod Dominicus filius Andree de Sumkerec ad nostram accedendo presenciam exhibuit nobis quasdam litteras patentes quondam serenissimi principis domini Karoli regis Hungarie pie recordacionis patris nostri karissimi cum mediocri suo sigillo in partibus Transalpinis casualiter deperdito consignatas tenoris infrascripti petens nostram excellenciam humiliter et devote ut ipsas litteras paternas transscribi facere dignaremur.

Quarum tenor talis est: *urmează scrisoarea regelui Carol din 4 iunie 1327, dată în Visegrád, prin care acesta a poruncit vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Solnoc să nu îi judece pe iobagii comitelui Andrei și ai fiului său Dominic din satul Șintereag, care puteau fi judecați doar de stăpânii lor, iar dacă aceștia ar fi părținitori, să fie convocați în fața voievodului, potrivit poruncii regale [publicată în regest în limba maghiară în AO, XI, nr. 266, p. 126 și în Jakó, Erdélyi okmánytár, II, nr. 595, p. 219.].*

Nos itaque humilibus petitionibus prefati Dominici filii Andree favorabiliter inclinati prefatas litteras paternas per eodem Dominico nichil adendo nichilque diminuendo de verbo ad verbum presentibus simpliciter transscribi fecimus ad cautelam.

Datum Bude die Dominico proximo ante octavas beatorum Petri et Pauli apostolorum anno Domini M^o CCC^o XL^{mo} nono.

43.

1349 iulie 17 – Halyagh

Ludovic, regele Ungariei, la cererea lui Ioan, fiul lui Laurențiu de Recea-Cristur, făcută în numele său și al fraților săi, transcrie și confirmă scrisoarea deschisă a regelui Carol Robert din 1 iunie 1320, prin care acesta i-a dăruit lui Laurențiu moșia Recea-Cristur. Scrisoarea de față va fi dată sub formă de privilegiu când îi va fi raportată regelui.

Original, hârtie, sigiliu aplicat sub text: DL 30605.

Nos Lodouicus Dei gracia rex Hungarie memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis quod Iohannes filius Laurencii de Reche sua ac aliorum fratrum suorum in personis ad nostre serenitatis accedens presenciam exhibuit nobis quasdam litteras patentes excellentissimi principis domini Karoli quondam illustris regis Hungarie patris nostri karissimi clare memorie super donacione cuiusdam possessionis

Kerezturn vocata confectas tenoris infrascripti petens nos humili precum cum instancia ut easdem nostris litteris inseri et transscribi ac confirmari pro eisdem facere dignemur ad cautelam.

Quarum tenor talis est: *urmează scrisoarea regelui Carol Robert din 1 iunie 1320, dată în Timișoara, prin care acesta dăruiește lui Laurențiu fiul lui Paul de Recea moșia Recea-Cristur, pe care acesta o primise de la unchiul său, Ștefan și Mihai zis Cyne, fiii lui Laurențiu [publicată în Ortway, I, p. 21 (text original latin), în DIR-C, veacul XIV, I, p. 355 (traducere în limba română) și în regest în limba maghiară în AO, V, nr. 800, p. 308 și în Jakó, Erdélyi okmánytár, II, nr. 369, p. 153.].*

Nos igitur petitionibus eiusdem Iohannis filii Laurencii sua et dictionum fratrum suorum in personis nostre porrectis maiestati regio cum favore inclinati predictas litteras dicti domini Karoli regis nostri genitoris de verbo ad verbum presentibus insertas eisdem fecimus confirmari presencium patrocinio mediante.

Et dum presentes nobis fuerint reportate in formam nostri privilegii redigi faciemus.

Datum in Halyagh tercio die festi Divisionis Apostolorum anno Domini millesimo CCC^{mo} XL^{mo} nono.

44.

1350 septembrie 24

Conventul din Cluj-Mănăștur transcrie, la cererea magistrului Dominic zis Macska, castelan de Cheud, scrisoarea regelui Ludovic prin care acesta poruncește arestarea episcopului Transilvaniei, Andrei.

A Original scris pe hârtie, pătată și ruptă la îndoituri, cu urme ale sigiliului timbrat pe spate: DL 26373/1. Sub sigiliu este scris de o mână de la finele secolului al XV-lea: Castrum Albense.

A1 Copie legalizată de conventul din Cluj-Mănăștur din 13 aprilie 1782: DL 26373/2.

Nos conventus ecclesie Beate Marie virginis de Clusmonustra memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis quod accedens ad nostram personaliter presenciam magister Dominicus dictus Machca castellanus de Aranyas exhibuit nobis quasdam litteras regales contra dominum Andream episcopum emanatas supplicans nobis et petens nos idem Dominicus ut easdem transscribi et nostro sigillo muniri faceremus.

Quarum tenor talis est: *urmează scrisoarea regelui Ludovic din 8 noiembrie 1349, prin care poruncește arestarea episcopului Transilvaniei, Andrei, și confiscarea averilor pe seama regelui [publicată în Anjou, V, p. 377-378 (text original latin) și în DIR-C, IV, nr. 756, p. 520 (traducere în limba română)].*

Nos igitur iustis ac legitimis petitionibus ipsius magistri Dominici inclinati easdem de verbo ad verbum transscribi et pendentis sigillo nostro fecimus communiri.

Datum feria sexta proxima ante festum beati Mychaelis archangeli anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo.